

Schoolplan 2019-2023

De Ontdekking PC **Jenaplanschool** APELDOORN

Datum: 24 september 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	3
2 Schoolbeschrijving	3
3 Sterkte-zwakteanalyse	5
4 Risico's	7
5 De missie van de school	8
6 Onze parels	9
7 De grote doelen voor de komende vier jaar	10
8 Onze visie op lesgeven	10
9 Onze visie op identiteit	12
10 Onderwijskundig beleid	12
11 Personeelsbeleid	28
12 Organisatiebeleid	30
13 Kwaliteitszorg	30
14 Basiskwaliteit	33
15 Onze eigen kwaliteitsaspecten	33
16 Strategisch beleid	33
17 Aandachtspunten 2019-2023	34
18 Meerjarenplanning 2019-2020	35
19 Meerjarenplanning 2020-2021	36
20 Meerjarenplanning 2021-2022	37
21 Meerjarenplanning 2022-2023	38
22 Formulier "Instemming met schoolplan"	39
23 Formulier "Vaststelling van schoolplan"	40

1 Inleiding

Voor u ligt het schoolplan "De Ontdekkingsreis 2019 - 2023 van basisschool: PC Jenaplanschool De Ontdekking. In dit schoolplan leest u op welke wijze we ons onderwijs de komende vier jaar inrichten. Maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op de reis die we hebben ingezet. Daarom werken we, vanuit dit plan, jaarlijks een plan uit, waarbij we onze koers kunnen bijstellen als dat nodig is.

De Ontdekking PC Jenaplanschool als onderdeel van een groter geheel

'De Ontdekking PC Jenaplanschool' is één van de 27 scholen van de Stichting PCBO Apeldoorn. Uitspraken die zijn gedaan in het strategisch beleidsplan van PCBO zijn daarmee uiteraard richtinggevend voor het beleid van 'De Ontdekking PC Jenaplanschool

Strategisch beleidsplan PCBO:

Wij zijn PCBO Apeldoorn, een vitale en dynamische christelijke onderwijsorganisatie. Wij bieden op onze basisscholen betekenisvol en toekomstgericht onderwijs aan kinderen uit Apeldoorn en omgeving. Dit doen wij nu, morgen en de komende jaren.

Dit is onze missie en deze is richtinggevend voor de beleidsperiode 2019-2023. Onze visie luidt: wij bouwen met elkaar, vanuit een positief mensbeeld, aan onderwijs dat op het kind is gericht. Ook benaderen we onze leerlingen, medewerkers en partners vanuit een positieve ontwikkelingsgerichte grondhouding om zo bij te dragen aan welzijn en geluk in opleiding, werk en leven. Met andere woorden betekent dit dat wij vanuit de kracht van het verschil en ruimte voor groei samen verantwoordelijk zijn voor hoogwaardige kwaliteit van betekenisvol, toekomstgericht en passend onderwijs. We werken vanuit authentieke bevoegdheid. Deze bevoegdheid leven we voor en streven we na om zo het onderwijs waar het kind centraal staat, te creëren en te bevorderen. Medewerkers krijgen de ruimte om hieraan bij te dragen met hun eigen talent. We stimuleren en faciliteren hen om te groeien en te stralen. Zij zijn, met hun leidinggevende, architect en eigenaar van het beste onderwijs. We gaan ervoor dat onze leerkrachten zich in de klas daadwerkelijk eigenaar voelen en de ruimte pakken om zichzelf te ontwikkelen. Ouders zijn in ons onderwijs gelijkwaardige partners. We werken vanuit een christelijke levensovertuiging, die je terugziet in hart, hoofd en handen. Het positieve mensbeeld is geworteld onze christelijke identiteit. Wij kijken naar mensen als kinderen van God. Geboren met gaven en talenten om een bijdrage te leveren aan een rechtvaardige, duurzame samenleving. Zo willen we elkaar graag zien en vanuit deze overtuiging gaan we met elkaar om. We accepteren dat fouten maken menselijk is en één van de manieren is om jezelf te ontwikkelen. We rekenen elkaar niet af, maar zijn wel bereid verantwoording af te leggen over de keuzes die we maken. We delen mensen niet in hokjes in, maar zien ieder mens als een uniek individu. In onze communicatie met collega's, ouders en kinderen leven we dit voor. We communiceren open en respectvol met elkaar.

2 Schoolbeschrijving

Gegevens van de school

Naam: PC Jenaplanschool De Ontdekking
Directeur: Sabrina Zwarts-Bol
Adres: Schopenhauerstraat 277
7323MB Apeldoorn
055-3663540
Mail: deontdekking@pcboapeldoorn.nl
Website: deontdekking.pcboapeldoorn.nl

Ligging van de school

'De Ontdekking PC Jenaplanschool' staat in de wijk Sprenkelaar, subwijk van de grotere wijk Zevenhuizen. De school staat naast kinderboerderij Laag Buurlo tegen de buitenrand van Zevenhuizen. De wijk is per fiets goed toegankelijk vanaf de Deventerstraat en met de auto vanaf de Laan van Zevenhuizen.

Veel van onze leerlingen wonen in de wijk Sprenkelaar. Aan de Aristotelesstraat staan vier galerijflats (10 hoog en 10 breed), waarin gezinnen wonen uit alle lagen van de bevolking. Veel gezinnen verhuizen vanuit de flat naar laagbouwoningen; zij komen terecht in andere wijken in Apeldoorn. Daardoor wisselt het leerlingenaantal

regelmatig. Verder staan er in Sprenkelaar drive-in woningen aan de Socratesstraat en andere eengezinswoningen aan de Schopenhauerstraat en aangrenzende straten. In de wijk achter de school staat een aantal luxere vrijstaande woningen. Ook komen er kinderen uit de nabijgelegen wijk Osseveld-Oost, die door een drukke weg, de Deventerstraat, van Zevenhuizen gescheiden wordt. Tenslotte komen er kinderen uit de muziekbuit in Zevenhuizen en uit de nieuwste Apeldoornse wijk Zuidbroek. Uit deze laatste wijk is een forse groei zichtbaar.

Het leerlingenaantal

Het leerlingenaantal ligt de afgelopen jaren rond de 130. Het aantal kinderen dat op school zit is hoger dan op grond van de gemeentelijke prognose werd verwacht. De school is aantrekkelijk voor ouders, omdat het een kleine, christelijke school is met een duidelijke visie, een goede sfeer, een prettig sociaal klimaat, een enthousiast team en meelevende en meewerkende ouders.

Een steeds groter wordende groep ouders kiest bewust voor Jenplanonderwijs, omdat elk kind wordt gezien en mag zijn wie hij is. Ook zijn ouders enthousiast over het feit dat kinderen leren samenwerken en over de aandacht op school voor wereldoriëntatie en cultuur.

Leiding van de school

De Ontdekking PC Jenaplanschool wordt aangestuurd door een enthousiaste leidinggevende met veel ambitie en passie en visie voor het Jenplanonderwijs. Samen met het schoolteam ontwikkelt zij plannen om de school stevig te positioneren in de wijk en in Apeldoorn. Dit blijkt in de praktijk zeer succesvol te zijn, de school doet het goed in meerdere opzichten.

Personeelsbestand

De school heeft een enthousiast en bevlogen team, bestaande uit een deel jonge mensen en een deel ervaren mensen, die elkaar op een prachtige wijze aanvullen. Het team is gemotiveerd voor het Jenplanconcept en geeft hier op vernieuwende en moderne wijze vorm aan. Alle leerkrachten hebben de Jenplanopleiding en de Kanjertraining gevolgd. Dit zorgt voor een gemeenschappelijke basis en een eenduidige aanpak, die voor kinderen en ouders herkenbaar is. Hierdoor ontstaat op school een veilige sfeer, waarin ieder kind zich gekend en erkend voelt.

Jenplanconcept

De afgelopen jaren is door het gehele schoolteam een Jenplan scholingstraject gevolgd en hebben bijna alle stamgroepleiders hun post HBO-diploma. Daardoor staat het Jenplanconcept als een huis en lukt het om het onderwijs in te richten volgens de visie van het Jenplanonderwijs. Hiermee komen we tegemoet aan de eisen die de huidige maatschappij stelt aan eigentijds onderwijs.

Brede school

De school is in 2003 een brede school geworden. Hiervoor krijgt de school jaarlijks een budget van de gemeente Apeldoorn om kinderen extra kansen in hun ontwikkeling te geven op het gebied van sport, spel, cultuur, welzijn en educatie.

In de brede school Sprenkelaar werken we samen met meerdere ketenpartners. Het betreft basisschool Het Web van Leerplein 055, de kinderopvangorganisatie Het Kindercentrum en Stichting OOK, stichting voor kunstzinnige vormgeving Apeldoorn Gigant, Accres, afdeling sport van de gemeente Apeldoorn en Coda, bibliotheek en museum. Daarnaast werken we samen met een aantal aanbieders van aantrekkelijk activiteiten voor kinderen.

Schoolplein en schoolgebouw

In mei/juni 2019 is een Ontdektuin gerealiseerd i.s.m. de ouders. Kinderen kunnen hierin met plezier bewegen, klimmen en klauteren en dat is goed voor de gezondheid. Ieder schooljaar wordt een klusdag georganiseerd door ouders om het schoolplein verder aantrekkelijk en netjes te maken. Ouders en kinderen zijn tevreden over het schoolplein met de kippen en de schooltuin. De school huist in een oud gebouw met een frisse uitstraling. De school is in kalenderjaar 2018 volledig voorzien van nieuwe kunststof ramen en ziet er hierdoor weer eigentijds uit.

Leerling populatie

Onze leerling populatie is een afspiegeling van de wijk. Een deel van onze leerling populatie komt uit een taalzwak milieu, dat betekent dat deze kinderen weinig woordenschat hebben. Daarnaast zijn er kinderen uit gezinnen die Nederlands als tweede taal hebben. Tevens komt een deel van de kinderen uit gezinnen die gemiddeld of hoogopgeleide ouders hebben.

Prestaties van de school

Het onderwijs op onze school is afgestemd op de multiculturele samenleving waarin we leven. Dit betekent dat taal een belangrijk speerpunt is. Niet voor niets is De Ontdekking al vanaf de negentiger jaren een VVE (voor en vroegschoolse educatie) school. Een aantal kinderen komt de school binnen met een taalachterstand, die zij gedurende acht jaar basisonderwijs niet meer inhalen. Deze kinderen hebben een grote behoefte aan goed kunnen spreken, zich kunnen uiten en het verwoorden van hun gedachten. Het vraagt van het schoolteam een grote mate van differentiatievermogen en kennis van woordenschatonderwijs. De inrichting van de school is hierop afgestemd en bestaat uit een rijke taalleeromgeving. Ook de kinderen uit gezinnen met gemiddeld of hoger opgeleide ouders vragen om afstemming van het onderwijsaanbod. We zien met name dat de aanpak die we hanteren voor Wereldoriëntatie en de aandacht voor ICT hier goed bij aansluit. Plus de start van een plusgroep en de aanstelling van een pluscoördinator. Tevens is er een samenwerking gestart met het Land van Kben, een partner die helpt om in ons onderwijsaanbod ook aan hoogbegaafde kinderen preventief tegemoet te komen.

Demografische ontwikkelingen

In de onmiddellijke nabijheid van De Ontdekking is een nieuwe wijk in aanbouw (Zuidbroek), waarin meerdere basisscholen zijn gevestigd met duidelijke onderwijsconcepten. Hierdoor hebben ouders veel keuze als ze voor hun kind een school zoeken. De meeste ouders kiezen een school dichtbij huis, vooral als beide ouders werken, zodat er geen vervoersproblemen zijn. Ouders uit die wijken die een kleine school met een goed sociaal klimaat zoeken en geïnteresseerd zijn in het Jenaplanonderwijs, kiezen voor De Ontdekking.

3 Sterkte-zwakteanalyse

Onze school kent een aantal sterke kanten, maar ook een aantal zaken die aandacht vragen. In schema:

STERKE KANTEN SCHOOL	ZWAKKE KANTEN SCHOOL
• Spaak: Jenaplan : - Het vormgeven van onze Jenaplanvisie - Werken vanuit de kracht van de stamgroep, uitgaan vanuit onderlinge verschillen • Spaak: Kinderen & Stamgroepleiders: Het Sociaal-pedagogisch klimaat • Spaak: Kapiteins: - Werken met ICT als middel - Enthousiaste teamleden die werken vanuit talent/expertise in verbeteren van ons onderwijs • Spaak: Onderwijskwaliteit : Doelgericht werken, waarbij we elk kind zien in zijn ontwikkeling en zijn • Spaak: Wereldoriëntatie: het vormgeven van thematisch onderwijs • Spaak: Samenwerkingspartners: Als brede school vollop in samenwerking en veel mogelijkheden op totale ontwikkeling van onze kinderen. • Spaak: Stamgroepleiders: Jenaplan opgeleide stamgroepleiders • Spaak: Ouders & Kinderen: hoge ouder betrokkenheid & en tevredenheid • Spaak: Christelijke identiteit; het samen vieren van onder andere onze christelijke feesten.	• Spaak: Onderwijskwaliteit: - Verbeteren van de cognitieve opbrengsten - Doorgaande lijn verbeteren - Vervolgsucces in kaart brengen en discrepantie verkleinen - Kwaliteitszorg, vooral in fase Check en Act op orde - Het aanbod wordt afgestemd op de onderwijsbehoefte leerlingpopulatie - Binnen curriculum Rekenen en Taal worden referentieniveaus gebruikt ook voor toetsing • Spaak: Ouders: - Ouderparticipatie, samenwerking en communicatie bevorderen - Informatie voorziening op dagelijkse gang van zaken aan ouders verbeteren - Informatie voorziening op kennis en vaardigheden (vorderingen van hun kind) • Spaak: Christelijke identiteit: - Het (her)vormgeven van de christelijke identiteit

KANSEN	BEDREIGINGEN
• De regelgeving uit Den Haag heeft een behoorlijke invloed op het beleid van de school. Deze regelgeving kan zowel kansen al bedreigen inhouden • De positieve relatie en samenwerking met ouders biedt kansen om het onderwijs beter op de kinderen aan te sluiten • Onze wereld wordt groter door de invloed op ICT. Dit geeft ons de mogelijkheid om ons onderwijs aan te vullen of effectiever te maken. • De leerlingprognose laat zien dat er voldoende potentieel is om het leerlingaantal te laten stijgen • Passend onderwijs levert aan het einde van het traject specialisaties, een diverse instroom van leerlingen die de zorg krijgen die zij nodig hebben en een extra geldstroom op • De school valt onder een financieel daadkrachtige stichting, die strategisch belang heeft bij de school • Doelgericht werken vanuit S en F doelen • Veranderende leerlingpopulatie	• De regelgeving uit Den Haag heeft een behoorlijke invloed op het beleid van de school. Deze regelgeving kan zowel kansen al bedreigen inhouden • Van basisscholen wordt in toenemende mate verwacht zicht te kunnen verantwoorden. Dit vraagt om meer registratie en administratie van het team • De toenemende mondigheid van ouders heeft gevolgen voor de (tijd)druk die op het team wordt gelegd • Het is steeds meer gebruikelijk om kinderen met leer- en gedragsproblematiek op reguliere basisscholen te plaatsen. De aandacht van de stamgroepleider voor deze kinderen drukt groot op de rest van de groep. Dit vraagt om aanpassingen in ons onderwijs en handelen. • Passend onderwijs zorgt voor extra werkdruk door het maken van een zorgprofiel en het ontwikkelen van specialisaties. Daarnaast komen er meer zorgleerlingen in een groep en geeft andere geldstromen. • Groeiende school • Gebrek aan 'ervaren' stamgroepleiders • Verdichtingsproblematiek (zij-instroom)

Met betrekking tot ons schoolplan voor de periode 2019-2023 willen we met de volgende ontwikkelingen rekening houden:

1. **Spaak Onderwijskwaliteit** --> Veranderende leerlingpopulatie, verbeteren van doorgaande lijn, kwaliteit zorg goed op orde & resultaten verbeteren
2. **Spaak Ouders** --> Ouders als partner van de school, die goed geïnformeerd worden en tevreden zijn over de schoolcommunicatie
3. **Spaak Christelijke identiteit** --> het (her)beleven, (her)ontdekken, (her)eiken, (her)overwegen en (her)vormgeven van onze christelijke identiteit
4. **Spaak Kapiteins** --> stamgroepleiders vormen samen het schoolbeleid en vanuit talenten werken we samen in een professionele leergemeenschap (PLG)

De schoolvisie wordt vormgegeven vanuit een duidelijk opgestelde gezamenlijke koers/kompas.

Dit is ons roer, met als hart ons Jenaplanonderwijs. Dit roer bestaat uit 8 spaken.

1. Kinderen
2. Stamgroepleiders
3. Wereld Oriëntatie
4. Christelijke identiteit
5. Onderwijskwaliteit
6. Samenwerkingspartners
7. Kapiteins
8. Ouders.

Van deze 8 spaken staan er 4 centraal de eerste planperiode. De andere 4 komen de 2e planperiode terug. Jenaplan het hart van ons onderwijs en komt elk jaar terug.

Bijlagen

1. Spaak Jenaplan
2. Spaak Onderwijskwaliteit
3. De koers van De Ontdekking
4. Spaak Christelijke identiteit
5. Spaak Kapiteins
6. Spaak Kinderen
7. Spaak Ouders
8. Spaak Samenwerkingspartners
9. Spaak Stamgroepleiders
10. Spaak Wereldoriëntatie

4 Risico's

Risicoanalyse

I M P A C T						
K A N S		Verwaarloosbaar (1)	Minimaal (2)	Gemiddeld (3)	Maximaal (4)	Catastrofaal (5)
	Zeer klein (1)	Laag	Laag	Laag	Midden	Midden
	Klein (2)	Laag	Laag	Midden	Midden	Midden
	Middel (3)	Laag	Midden	Midden	Midden	Hoog
	Groot (4)	Midden	Midden	Midden	Hoog	Hoog
	Zeer groot (5)	Midden	Midden	Hoog	Hoog	Hoog

Risicoanalyse Onderwijskundig beleid

Omschrijving	Kans	Impact	Risico
De verdichtingsproblematiek vooral in middenbouw/bovenbouw (o.a. door zij-instroom)	Middel (3)	Catastrofaal (5)	Hoog
Maatregel: <i>Inzet van lichte ondersteuning & werkdrukmiddelen (door onderwijsassistent)</i>			
De veranderende leerlingenpopulatie, meer (hoog)opgeleide ouders, kans op meer (meer)begaafde kinderen	Middel (3)	Catastrofaal (5)	Hoog
Maatregel: <i>Inzet HB gelden</i>			

Risicoanalyse Personeelsbeleid

Omschrijving	Kans	Impact	Risico
Het gebrek aan "ervaren" en "opgeleide" Jenaplan stamgroepleiders door lerarentekort	Middel (3)	Gemiddeld (3)	Midden
Maatregel: <i>Zorgen voor een kweekvijver waarin potentieële kandidaten geselecteerd zijn.</i>			

Risicoanalyse Organisatorisch beleid

Omschrijving	Kans	Impact	Risico
Groeiende school, door groeiende wijk. Waardoor het risico bestaat dat de populatie veranderd. Juist de onderlinge verschillen zorgen voor de mooie afspiegeling van de maatschappij. Deze samenstelling is wenselijk binnen ons Jenaplanonderwijs.	Middel (3)	Gemiddeld (3)	Midden
Maatregel: <i>Werken met wachtlijst en instroomregeling</i>			

Risicoanalyse Financieel/materieel beleid

Omschrijving	Kans	Impact	Risico
Het wegvallen van indicentele geldstromen, zoals werkdrukmiddelen, lichte ondersteuningsgelden etc.	Groot (4)	Minimaal (2)	Midden
Maatregel: <i>Het opschorten van de geldstromen. Zelf dragen van risico's in formatie.</i>			

5 De missie van de school

Onze missie, visie en identiteit zijn afgeleid van die van PCBO Apeldoorn waar wij deel van uitmaken.

Onze PCBO Missie is:

“Wij zijn PCBO Apeldoorn. Wij zijn een vitale en dynamische christelijke onderwijsorganisatie. Wij bieden op onze scholen betekenisvol en toekomstgericht onderwijs aan basisschoolkinderen in Apeldoorn en omgeving.”

Motto: ‘Ontdek en er gaat een wereld voor je open’

Het motto van onze school verwijst naar de mogelijkheid om kinderen zichzelf, de ander en de wereld te laten ontdekken door het aanbieden van betekenisvolle activiteiten. Het Jenaplanonderwijs sluit daarmee zoveel mogelijk aan bij de interesse en intrinsieke motivatie van kinderen, die van nature nieuwsgierig zijn en de wereld om hen heen willen ontdekken.

Missie

De Ontdekking PC Jenaplanschool is een veilige leefgemeenschap waar kinderen meer dan alleen kennis en vaardigheden opdoen. Kinderen krijgen volop de gelegenheid zelfvertrouwen en positief gedrag te ontwikkelen. Er wordt onderwijs gegeven vanuit de missie ‘Ontdek en er gaat een wereld voor je open’. Door samen doelen te stellen kunnen kinderen tot ontplooiing komen en zichzelf laten zien met al hun mogelijkheden en talenten. Kinderen leren ondernemen, plannen, samenwerken, creëren, presenteren, reflecteren, verantwoordelijk en mediawijs zijn. Belangrijke jenaplankernkwaliteiten zijn: Zorgdragen voor jezelf, de ander en de wereld. Er wordt uitgegaan van de kracht van de stamgroep waarin kinderen leren van en met elkaar.

Onze kernwaarden zijn:

Jenaplan

Het jenaplanonderwijs is de kern van onze visie. Dit is de basis zoals Peter Petersen deze oorspronkelijk bedoeld heeft. De basisprincipes bestaan uit gesprek, werk, spel en viering. Daarnaast vormen de kernkwaliteiten en jenaplanessenties een belangrijke basis bij de vormgeving van ons jenaplanonderwijs.

De kracht van het onderlinge verschil in de stamgroep

We vinden het belangrijk om ieder kind en iedere ouder mee te nemen; we zijn één samenleving. We willen aan ieder kind tegemoet komen. De stamgroep is de thuisgroep, de basis voor een kind, waar hij/zij zichzelf kan zijn en je lief en leed deelt. In een sterk individualiserende maatschappij is de jenaplanschool voor veel kinderen de enige plaat waar ze leren samenleven. In zo'n stamgroep oefen je en ervaar je hoe het is om jongste, oudste en middelste te zijn. Ze zitten drie jaar in dezelfde stamgroep. Drie jaar de tijd om een relatie op te bouwen met elkaar en elkaar te begrijpen. Die onderlinge relatie is nodig voor de ontwikkeling, zonder relatie geen prestatie. De hele stamgroep voelt zich daarbij verantwoordelijk voor het leren van ieder kind. Kinderen leren van en met elkaar.

Denken in doelen (zelfverantwoordelijkheid bij de kinderen)

Denken in doelen gaat over het doelgericht werken waarin we de kinderen intrinsiek willen motiveren en ze verantwoordelijk maken voor hun eigen leren. De stamgroepleiders helpen de kinderen bij het opstellen van eigen doelen.

(Christelijke) Identiteit

Het kernbegrip (Christelijke) identiteit omhelst de basis van wie wij zijn als De Ontdekking. Hierbij staan onze Christelijke identiteit en onze school centraal.

Toekomstgericht

Toekomstgericht staat voor De Ontdekking voor vernieuwend zijn en meebewegen in wat de kinderen nodig hebben om op de toekomst voorbereid te zijn.

Visie - jenaplan identiteit

De Ontdekking is een gecertificeerde jenaplanschool. We werken volgens de ideeën en inzichten van Peter Petersen (de grondlegger van het jenaplanonderwijs), vertaald naar de wensen en eisen van de maatschappij van nu. De 20 basisprincipes van het jenaplanonderwijs vormen het uitgangspunt van ons onderwijs.

Jenaplanonderwijs maakt gebruik van de 8 Jenaplanessenties

Jenaplanonderwijs is ervaringsgericht, ontwikkelingsgericht en coöperatief. Daarbij leren wij de kinderen op De Ontdekking om de wereld om hen heen te ontdekken. Onderstaande acht essenties maken de focus van onze jenaplanschool zichtbaar: 'We willen ondernemende kinderen, die kunnen plannen en samenwerken, kinderen die iets kunnen creëren en dat kunnen presenteren. Ze moeten na kunnen denken over hun inbreng, kunnen reflecteren, ze moeten verantwoordelijkheid kunnen dragen en mediawijs zijn.' Iedere essentie is omschreven in acht indicatoren. Zij helpen bij het inrichten van het onderwijs en bij het vaststellen in hoeverre kinderen de essenties hebben ontwikkeld. Dit doen we op de ochtenden m.b.v. methodes die we inzetten als methodiek. Op de middagen wordt wereldoriënterend gewerkt en is ruimte voor creatieve ontwikkeling.

6 Onze parels

	Parel	Standaard
	Wij zijn een samenleving in een samenleving	OR2 - Sociale en maatschappelijke competenties [geen wettelijke eisen]
	Onze jenaplanvisie zit in ons DNA	KA2 - Kwaliteitscultuur
	Wij geven modern en vernieuwend onderwijs met ICT als middel	OP1 - Aanbod
	Wij spreken dezelfde taal en samen zijn we een sterk merk	KA2 - Kwaliteitscultuur
	Kinderen gaan met een mooie basis vaardigheden van school, de jenaplanessenties	OR2 - Sociale en maatschappelijke competenties [geen wettelijke eisen]
	Kinderen werken vanuit het opstellen van eigen lang termijn doel en zijn intrinsiek gemotiveerd voor hun eigen leren/ontwikkeling	OP1 - Aanbod
	Ouders zijn betrokken bij onze school en samen zijn wij een samenleving	OP6 - Samenwerking
	Op school werken Jenaplanopgeleide stamtroepleiders	OP3 - Didactisch handelen
	Wij werken thematisch, Wereld Oriëntatie is het hart van ons onderwijs	OR2 - Sociale en maatschappelijke competenties [geen wettelijke eisen]
	De Christelijke normen en waarden vormen de basis van ons onderwijs	OR2 - Sociale en maatschappelijke competenties [geen wettelijke eisen]
	Wij werken planmatig aan het verbeteren van onze onderwijskwaliteit en cultuur. Dit is vormgegeven vanuit een sterke onderliggende visie	KA2 - Kwaliteitscultuur
	De school is een brede school dat een breed netwerk kent aan samenwerkingspartners die ons onderwijs verrijken	OP6 - Samenwerking
	De stamgroepleiders werken mee aan het schoolbeleid en de verbetering van ons onderwijs door inzet vanuit eigen talenten en vaardigheden in een kapiteinsrol	KA2 - Kwaliteitscultuur
	Wij leiden onze kinderen op tot kritische wereld ontdekkers die klaar zijn voor de stap in de maatschappij van de toekomst. Vanuit hun breed ontwikkelde vaardigheden (Jenaplanessenties) kunnen ze deze stap aan	OR3 - Vervolgsucces [geen wettelijke eisen]
	De kracht van de stamgroep is dat we uitgaan van onderlinge verschillen. We hebben hierbij zicht op de ontwikkeling van ieder kind	OP2 - Zicht op ontwikkeling
	De stamtroepleider is regisseur en vervult een afwisselende rol, ze bewegen mee met wat ieder kind nodig heeft	OP3 - Didactisch handelen
	Wij hebben zicht op de ontwikkeling van onze kinderen en bieden (extra)ondersteuning wanneer nodig	OP4 - (Extra) ondersteuning
	Wij volgen kinderen door het afnemen van toetsen, deze toetsen zijn afgestemd op het leeraanbod van het kind	OP8 - Toetsing en afsluiting
	Een jenaplan school is een school waar je leert samenleven. In leerling tevredenheid scoren we erg hoog in de sociale veiligheid. Alle leeftijden spelen zonder problemen samen op het schoolplein	SK1 - Veiligheid
	Het samen in gesprek gaan is 1 van de basisprincipes van ons jenaplanonderwijs en de kracht van het voeren van een goede dialoog (her)kent iedere stamgroepleider	KA3 - Verantwoording en dialoog

7 De grote doelen voor de komende vier jaar

	Streefbeelden
1.	Spaak: Onderwijskwaliteit - doorgaande lijn verbeteren
2.	Spaak: Jenaplan - in alle lagen van de organisatie
3.	Spaak: Ouders - Ouderparticipatie, samenwerking en communicatie bevorderen
4.	Spaak: Christelijke identiteit - het (her)beleven, (her)ontdekken, (her)eiken, (her)overwegen en (her)vormgeven van onze Christelijke identiteit.
5.	Spaak: Kapiteins - het inzetten van de talenten van de medewerkers om samen nog verder te groeien tot een professionele leergemeenschap (PLG)

8 Onze visie op lesgeven

Het lesgeven is de kern van ons werk. We onderscheiden pedagogisch en didactisch handelen, hoewel beide facetten van ons werk feitelijk onscheidbaar zijn. Van belang daarbij is: oog hebben voor het individu, een open houding, wederzijds respect en een goede relatie waarin het kind zich gekend weet. Belangrijke pedagogische noties zijn: zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid, kritische zin, reflecterend vermogen en samenwerking. Gelet op de didactiek vinden we de volgende zaken van groot belang:

- interactief lesgeven; de kinderen betrekken bij het onderwijs
- onderwijs op maat geven: differentiëren
- gevarieerde werkvormen hanteren (variatie = motiverend)
- een kwaliteitsvolle (directe) instructie verzorgen
- kinderen zelfstandig (samen) laten werken

De Ontdekking is een gecertificeerde jenaplanschool. We werken volgens de ideeën en inzichten van Peter Petersen (de grondlegger van het jenaplanonderwijs), vertaald naar de wensen en eisen van de maatschappij van nu.

De **20 basisprincipes** van het jenaplanonderwijs vormen het uitgangspunt van ons onderwijs: *Het kind en zichzelf*

1. Elk mens is uniek; zo is er maar één. Daarom heeft ieder kind en elke volwassene een onvervangbare waarde.
2. Elk mens heeft het recht een eigen identiteit te ontwikkelen. Deze wordt zoveel mogelijk gekenmerkt door: zelfstandigheid, kritisch bewustzijn, creativiteit en gericht op sociale rechtvaardigheid. Daarbij mogen ras, nationaliteit, geslacht, seksuele gerichtheid, sociaal milieu, religie, levensbeschouwing of handicap geen verschil uitmaken.
3. Elk mens heeft voor het ontwikkelen van een eigen identiteit persoonlijke relaties nodig: met andere mensen; met de zintuiglijk waarneembare werkelijkheid van natuur en cultuur; met de niet zintuiglijk waarneembare werkelijkheid.
4. Elk mens wordt steeds als totale persoon erkend en waar mogelijk ook zo benaderd en aangesproken.
5. Elk mens wordt als een cultuurdrager en cultuurvernieuwer erkend en waar mogelijk ook zo benaderd en aangesproken.

Het kind en de ander

6. Mensen moeten werken aan een samenleving die ieders unieke en onvervangbare waarde respecteert.
7. Mensen moeten werken aan een samenleving die ruimte en stimulansen biedt voor ieders identiteitsontwikkeling.
8. Mensen moeten werken aan een samenleving waarin rechtvaardig, vreedzaam en constructief met verschillen en veranderingen wordt omgegaan.
9. Mensen moeten werken aan een samenleving die respectvol en zorgvuldig aarde en wereldruimte beheert.
10. Mensen moeten werken aan een samenleving die de natuurlijke en culturele hulpbronnen in verantwoordelijkheid voor toekomstige generaties gebruikt.

Het kind en de wereld

11. De school is een relatief autonome coöperatieve organisatie van betrokkenen. Ze wordt door de maatschappij beïnvloed en heeft er zelf ook invloed op.
12. In de school hebben de volwassenen de taak de voorgaande uitspraken over mens en samenleving tot (ped)agogisch uitgangspunt van hun handelen te maken.
13. In de school wordt de leerstof zowel ontleend aan de leef- en beleavingswereld van de kinderen als aan de cultuurgoederen die in de maatschappij als belangrijke middelen worden beschouwd voor de hier geschetste ontwikkeling van persoon en samenleving.

14. In de school wordt het onderwijs uitgevoerd in pedagogische situaties en met pedagogische middelen.
15. In de school wordt het onderwijs vorm gegeven door een ritmische afwisseling van de basisactiviteiten gesprek, werk, spel en viering.
16. In de school vindt overwegend heterogene groepering van kinderen plaats, naar leeftijd en ontwikkelingsniveau, om het leren van en zorgen voor elkaar te stimuleren.
17. In de school worden zelfstandig spelen en leren afgewisseld en aangevuld door gestuurd en begeleid leren. Dit laatste is expliciet gericht op niveauverhoging. In dit alles speelt het initiatief van de kinderen een belangrijke rol.
18. In de school neemt wereldoriëntatie een centrale plaats in met als basis ervaren, ontdekken en onderzoeken.
19. In de school vinden gedrags- en prestatiebeoordeling van een kind zoveel mogelijk plaats vanuit de eigen ontwikkelingsgeschiedenis van dat kind en in samenspraak met hem.
20. In de school worden veranderingen en verbeteringen gezien als een nooit eindigend proces. Dit proces wordt gestuurd door een consequente wisselwerking tussen doen en denken.

Jenaplanonderwijs maakt gebruik van de *7 Jenaplanessenties*

Jenaplanonderwijs is ervaringsgericht, ontwikkelingsgericht en coöperatief. Daarbij leren wij de kinderen op De Ontdekking om de wereld om hen heen te ontdekken. Onderstaande zeven essenties maken de focus van onze jenaplanschool zichtbaar: 'We willen ondernemende kinderen, die kunnen plannen en samenwerken, kinderen die iets kunnen creëren en dat kunnen presenteren. Ze moeten na kunnen denken over hun inbreng, kunnen reflecteren, ze moeten verantwoordelijkheid kunnen dragen en mediawijs zijn. Iedere essentie is omschreven in zeven indicatoren. Zij helpen bij het inrichten van het onderwijs en bij het vaststellen in hoeverre kinderen de essenties hebben ontwikkeld. Dit doen we op de ochtenden m.b.v. methodes die we inzetten als methodiek. Op de middagen wordt wereldoriënterend gewerkt en is ruimte voor creatieve ontwikkeling.

Bijlagen

1. Jenaplan essenties

9 Onze visie op identiteit

Identiteit

De PCBO/schoolidentiteit is Christelijk:

"De C van PCBO Apeldoorn is in onze organisatie een levendige werkelijkheid. Christelijk onderwijs geven wij handen en voeten met behulp van rituelen, verhalen en liederen. We beschouwen de christelijke grondslag als een moreel kompas waar we ons handelen, denken en geloven op kunnen baseren en aan kunnen toetsen." Door dialoog geven wij hier invulling aan.

Visie - Protestants Christelijke identiteit De Ontdekking

Wij zijn een protestants christelijke ontmoetingsschool. Het christelijke karakter van onze school is terug te zien in de omgang met elkaar gedurende de hele dag en in het samen beginnen van de dag met een gebed of een lied, het vertellen van Bijbelverhalen en het samen vieren van de christelijke feesten. Samen gaan we in gesprek over de normen en waarden van ons geloof en wat het betekent voor de omgang met elkaar in de samenleving van nu. Wij verwachten van ouders dat zij de protestantschristelijke identiteit van de school respecteren, zoals wij kinderen en ouders respecteren met een andere achtergrond of geloofsovertuiging.

Bijlagen

1. Spaak Christelijke Identiteit

10 Onderwijskundig beleid

Een Jenaplanschool heeft kijk op de ontwikkeling van kinderen

Peter Petersen (1884-1952) werkte als hoogleraar in de opvoedkunde aan de Universiteit van Jena (Duitsland). Hij was een onderwijsvernieuwer, die zich afzette tegen de klassieke school, omdat die geen rekening hield met de verschillen tussen kinderen. Petersen hechtte veel waarde aan het opvoeden in groepsverband. Zijn vernieuwende ideeën heeft hij teruggebracht tot twintig Jenaplan basisprincipes. Op De Ontdekking vertalen wij deze basisprincipes naar de wensen en eisen van de maatschappij van nu. Naast een goed ontwikkeld kennisniveau, helpen wij onze

kinderen bij de ontwikkeling van vaardigheden als ondernemen, plannen, samenwerken, creëren, presenteren, reflecteren, verantwoorden en mediawijs zijn.

Het individu en zijn individuele ontwikkeling: De basis van het Jenaplanonderwijs is de reformpedagogiek. Deze nieuwe-schoolbeweging ('La ligue Internationale pour l'Education Nouvelle') ontstond in 1921 uit onvrede over het 19e eeuwse schoolsysteem, waarbij de inperking van individuele vrijheid leidde tot strakke discipline en regels. De reformpedagogiek werd gekenmerkt door haar kindgerichtheid. Het kind moest centraal staan in het onderwijs, niet de leerstof. Het intellectueel vermogen werd gezien als slechts één van de vermogens van kinderen. Er werd veel nadruk gelegd op de lichamelijke en kunstzinnige vorming: bewegingsonderwijs en kunstonderwijs namen een belangrijke rol in het onderwijs in.

Ook vonden de reformpedagogen dat er meer vertrouwen moest zijn in de natuurlijke ontwikkeling van kinderen. Er moest niet van kinderen verlangd worden dat ze de hele dag stil zitten, omdat kinderen van nature de behoefte hebben om te bewegen. Dit resulteerde in veel handwerk, zoals werken in de tuin, boekbinden en dergelijke. Tevens moest de leerstof aansluiten bij de interessewereld van de kinderen en was er geen scheiding tussen de school en de maatschappij.

Wij geven jenaplanonderwijs. Dit betekent dat de school hoofdzakelijk werkt volgens de 20 basisprincipes, benoemd in het hoofdstuk onze visie op lesgeven, bedacht door Peter Petersen: de oprichter van het jenaplanonderwijs. Als er in dit schoolplan wordt gesproken over de jenaplanvisie, wordt de visie van Peter Petersen bedoeld in combinatie met de visie van de Nederlandse Jenaplanvereniging (NJPV) die wordt beschreven in het boek van Velthausz en Winters (2014). Er zijn vier basisactiviteiten te weten 'gesprek', 'spel', 'werk' en 'viering' die regelmatig terugkomen in het onderwijs. Elk kind en zijn of haar ontwikkeling staat centraal in de leef- en leergemeenschap binnen de school en daarom is het motto van de school ook: 'ontdek en er gaat een wereld voor je open'. Binnen het jenaplanonderwijs wordt gepoogd elk kind tot een goede burger op te voeden en daarom wordt er veel aandacht besteed aan het omgaan en helpen van elkaar. Dit wordt gedaan in de stamgroepen, de klassen. Elke klas bestaat in het schooljaar 2019- 2020 uit drie leerjaren en zo zijn er 6 stamgroepen: twee groepen 0-1-2, twee groepen 3-4-5 en twee groepen 6-7-8. Het idee achter deze 3-jarige stamgroepen is dat de kinderen leren omgaan met verschillen, van de ander kunnen leren, de anderen kunnen helpen en elk jaar een andere rol aannemen in een groep. Voor elke stamgroep staat een stamgroepleider, de leerkracht, die de kinderen stimuleert in hun ontwikkeling.

Kernkwaliteiten

Het Jenaplanconcept is een concept, waarin relaties centraal staan:

- de relatie van het kind met zichzelf
- de relatie van het kind met de ander en het andere • de relatie van het kind met de wereld.

Om het belang van deze relaties in het Jenaplanonderwijs te tonen, zijn er twaalf kernkwaliteiten geformuleerd. Een Jenaplanschool richt de omgeving zodanig in, dat deze kwaliteiten gerealiseerd worden.

1. Relatie van het kind met zichzelf:

Kinderen leren kwaliteiten/uitdagingen te benoemen en in te zetten, zodanig dat zij zich competent voelen.

Kinderen leren zelf verantwoordelijkheid te dragen voor wat zij willen en moeten leren, wanneer zij uitleg nodig hebben en hoe zij een plan moeten maken.

Kinderen worden beoordeeld op de eigen vooruitgang in ontwikkeling.

Kinderen leren te reflecteren op hun ontwikkeling en daarover met anderen in gesprek te gaan.

2. Relatie van het kind met de ander en het andere:

Kinderen ontwikkelen zich in een leeftijdsheterogene stamgroep.

Kinderen leren samen te werken, hulp te geven en te ontvangen en daarover te reflecteren.

Kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen en mee te beslissen over het harmonieuze samenleven in de stamgroep en in de school, opdat iedereen tot zijn recht komt en welbevinden kan ervaren.

3. Relatie van het kind met de wereld:

Kinderen leren dat wat ze doen er toe doet en leren in levensechte situaties.

Kinderen leren zorg te dragen voor de omgeving.

Kinderen passen binnen wereldoriëntatie de inhoud van het schoolaanbod toe om de wereld te leren kennen.

Kinderen leren spelend, werkend, sprekend en vierend volgens een ritmisch dagplan.

Kinderen leren initiatieven te nemen vanuit hun eigen interesses en vragen.

De basisactiviteiten

De grondvormen waarmee we werken in het jenaplanonderwijs, zijn gesprek, spel, werk en viering. Deze vier zijn allemaal belangrijk, maar dat wil niet zeggen dat ze ook even vaak voorkomen op een dag. Werk neemt veel meer tijd in beslag dan gesprek, spel en viering. Toch zorgen deze vormen ervoor dat de kinderen in balans zijn, dat er aandacht is voor hoofd, hart en handen.

Gesprek

- Samen overleggen en beslissen
- Het bespreken van ervaringen
- Meningsvorming
- Kennisverwerving
- Verwerven van sociale- en communicatieve vaardigheden
- Het ontwikkelen van een positief zelfbeeld
- Kritisch zijn en genieten van de inbreng van anderen.

Spel

- Spel is de oervorm van leren
- Leren begint vaak met nadoen (simulatie) en groeit uit tot verkennen diepgang (exploratie)
- Spel heeft relaties met alle kwaliteitscriteria en jenaplan kwaliteitskenmerken.
- Met spel oefen je denken, weten, willen, voelen, kunnen en verbeelden.
- Spel en onderzoek gaan vaak in elkaar over.
- Spel vraagt letterlijk en figuurlijk ruimte.
- De stamgroepleider speelt samen met de kinderen.

Werk

Het gaat om het leren werken onder eigen verantwoordelijkheid. Kunnen plannen, uitvoeren, evalueren, inoefenen, volharden en het ontwikkelen van kwaliteitsbesef. Dat kan bij de basisstof en bij wereldoriëntatie. Je helpt ze zelfredzaam te maken. Werk neemt een groot deel van de dag in beslag. Werk is taal en rekenen. Aan het werk van onze kinderen worden bepaalde eisen gesteld. Het werk van onze kinderen koppelen we zoveel mogelijk aan het stamgroep thema.

Zo wordt werken betekenisvol en interessant voor kinderen.

Om zelfverantwoordelijk te kunnen leren, moet je:

- De doelen kennen
- Leren samenwerken
- Leren plannen, kiezen, structureren, vastleggen en tijdsbesef ontwikkelen.

Viering

Het gaat om het samen delen van authentieke ervaringen. Week- en jaarritme worden sterk bepaald door vieringen. Vieringen zijn vooral bedoeld om te laten zien wat we als stamgroep gedaan, geleerd, ontdekt hebben. Zo delen we onze kennis, vaardigheden en houding met de andere stamgroepen en ouders. Met vieringen werk je aan de school als leef- werkgemeenschap van kinderen, ouders en stamgroepleiders. Bij vieringen krijgen kinderen veel kansen om te leren presenteren.

De stamgroep

Een stamgroep is een groep met kinderen uit twee of drie verschillende leerjaren of groepen. Je zit dus niet in groep 5, maar in een middenbouwstamgroep. De hele stamgroep voelt zich verantwoordelijk voor het leren van ieder kind in de stamgroep. Daar helpen we elkaar ook bij. Samen maken we plannen en voeren die uit. We weten dat kinderen veel van elkaar leren en daar maken we graag gebruik van. Leren is een ingewikkeld proces. En leren doe je zelf. Aan de opvoeders de taak om er voor te zorgen dat kinderen veel leerkansen krijgen. Kinderen zien andere kinderen als voorbeeld, willen ook graag kunnen wat andere kinderen kunnen en willen het graag goed doen! Dat gaat het beste in een omgeving waar je uitgedaagd wordt en waar je je veilig voelt.

De stamgroep is je thuisgroep. Daar mag je zijn wie je bent, daar deel je lief en leed, daar voel je je thuis. In een sterk individualiserende maatschappij is de jenaplanschool voor veel kinderen de enige plaats waar ze kunnen leren samenleven. Acht jaar lang leren samenleven en leren samen werken.

In zo'n stamgroep oefen je, ervaar je, hoe het is om jongste, (middelste) en oudste te zijn. Iedere rol met een eigen

verantwoordelijkheid. Kinderen leren hulp vragen en bieden. Kinderen ervaren wat het is om iets nog niet te kunnen. Kinderen ervaren wat het is om nieuw in een groep te komen.

En als de oudsten eens willen laten zien hoe belangrijk ze zijn, hoef je alleen maar te zeggen: "Weet je nog toen jij de jongste was..."

Kinderen zitten drie jaar in de stamgroep bij dezelfde stamgroepleiders. Twee jaar de tijd om samen te werken aan ontwikkeling. Drie jaar de tijd om een relatie op te bouwen, elkaar te begrijpen. En die relatie is nodig voor de ontwikkeling, want "zonder relatie geen prestatie".

Zelfverantwoordelijk leren

In het jenaplanonderwijs wordt het zelfverantwoordelijk leren van kinderen als een belangrijk punt gezien. Om te bepalen hoe wij als school kinderen zelfverantwoordelijk kunnen laten leren, is het nodig te weten in hoeverre de kinderen dit kunnen. Er zijn een aantal fases waarbij de jenaplanvisie beoogt de kinderen zoveel mogelijk van zelfstandig werken naar zelfverantwoordelijk leren te begeleiden. Er zijn vier componenten in elk leerproces te weten: leerdoelen, leerstrategieën, vaststelling leerresultaten/feedback en beoordeling/beloning (Simons & Zuijlen, 1995). Hoeveel van deze vier componenten door stamgroepleider dan wel het kind worden beslist, geeft inzicht in de mate van zelfwerkzaamheid van de kinderen. Als alle vier de componenten door de stamgroepleider worden bepaald in een opdracht die een individueel kind zelf uitvoert, is er sprake van zelfstandig werken.

Als alle vier de componenten door de stamgroepleider worden bepaald in een opdracht waarbij er samengewerkt moet worden, is er sprake van zelfstandig samenwerken. De volgende fase is zelfstandig leren. Hierbij bepaalt het kind de leerstrategie en eventueel de tijd en plaats van het leren, maar de stamgroepleider bepaalt de andere drie componenten. De laatste fase is zelfverantwoordelijk leren. Hierbij worden twee of meer componenten door het kind zelf bepaald. Zoals eerder uitgelegd bij de jenaplanvisie moeten kinderen zelfstandig kunnen werken en samenwerken, maar de volgende tussenstap is niet meteen het zelfverantwoordelijk leren, maar het zelfstandig leren.

Burgerschap en sociale integratie

Inleiding

Onze samenleving wordt steeds pluriformer en veelkleuriger. PCBO Apeldoorn vindt het daarom van belang dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdsgenoten. Vanuit onze visie geven wij hier veel aandacht aan en verzorgen wij goed onderwijs voor leerlingen die de maatschappij van morgen gaan vormen. De kern van burgerschap en integratie wordt gevormd door een drietal begrippen: identiteit, participatie en democratie.

Burgerschap wordt door de overheid in de Memorie van toelichting uit 2006 vooral gezien als actief burgerschap, waarbij 'kinderen leren door het te doen, te ervaren wat het is, door sociale verbindingen met elkaar aan te gaan zowel binnen de school als met de omgeving van de school, opdat ze met elkaar leren leven in een samenleving die wordt gekenmerkt door etnische, culturele, maatschappelijke en godsdienstige pluriformiteit.' Een omschrijving die goed aansluit bij de visie van jenaplanscholen om een leef- en werkgemeenschap van kinderen, groepsleiders en ouders te zijn. Een plaats waar kinderen leren om relaties te leggen met anderen en met de wereld om hen heen. Maar ook een plaats waar kinderen zichzelf leren kennen, een eigen mening ontwikkelen en eigen keuzes maken. En dat is nu precies het spanningsveld tussen individuele ontwikkeling en het algemeen belang, waar Micha de Winter in zijn boek 'Kinderen als medeburgers' op doelt. De afspraak: 'Hier doet niemand iets waarmee hij een ander stoort.' die ik laatst in een stamgroep zag hangen, sluit hier prachtig bij aan. Het geeft kinderen de ruimte, geeft ook grenzen aan en leert hen inclusief te denken. Een begrip dat volgens mij bij burgerschapsvorming meer gebruikt zou moeten worden. Voor Petersen was inclusief denken net zo vanzelfsprekend als democratie en gelijkwaardigheid. Ook al zijn er in de zomer in Duitsland door de onderwijskundige Benjamin Ortmeyer citaten van Petersen gepubliceerd die hij gebruikt om te bewijzen dat Petersen niet voor gelijkwaardigheid was, maar juist racistisch, nazistisch en antisemitisch was.

De motivatie van Petersen en de Reformbeweging om het onderwijs te veranderen was juist dat hij kinderen van jongs af als democratische burger wilde laten participeren in hun omgeving, te beginnen op school. Niet gehoorzaam inburgeren in de bestaande maatschappij, maar samen met anderen participeren als actieve en zelfbewuste burgers: 'Kinderen hebben kinderen nodig voor hun menswording, opdat het tussen mensen anders wordt.' De kracht van het jenaplanonderwijs is voor mij dat er, naast de gemeenschap van de stamgroep, gebruik gemaakt wordt van de actualiteit die zich in het dagelijks leven aandient, zoals de laatste gemeenteraadsverkiezingen. Die waren een uitgelezen kans om met kinderen te kijken hoe zij mee kunnen doen, denken en beslissen over dat wat er in hun omgeving speelt. Onderzoeken van de plaatselijke standpunten door het lezen van partijprogramma's, interviewen

van toekomstige raadsleden en artikelen schrijven en vervolgens een eigen partijprogramma maken worden dan echte betekenisvolle activiteiten. Als we de intentie van Petersens visie serieus nemen gaat het doel van jenaplanscholen verder dan kinderen te laten inburgeren door ze alleen de basisvaardigheden aan te leren. Kinderen op een jenaplanschool leren met elkaar aan de hand van de zaken die zich aandienen in hun omgeving om verantwoordelijk te zijn voor het geluk van zichzelf en van anderen.

Het kind als deelnemer

Ondanks alle crises en persoonlijk leed hebben we het goed in Nederland. Wij kunnen immers hier onszelf zijn en als we bedreigd worden, biedt de overheid bescherming tegen overmacht en willekeur. Tot voor kort verschaften de meeste mensen zich met de traditioneel opgebouwde onderwijsactiviteiten en middelen een plek in die duidelijk en goed geordende, democratisch georganiseerde samenleving. Dat kan niet meer. Onze samenleving is drastisch veranderd. We kijken over de grenzen heen, hebben voortdurend en overal contact met elkaar. Steeds meer mensen komen hier naartoe en wij zwerven uit over de wereld. Ook de ons omringende wereld is veranderd. Nederland wordt diverser en heeft te maken met internationalisering en informatisering. Daar kun je van alles van vinden. Dat neemt niet weg dat we dit gegeven als grondslag voor ons denken en handelen moeten nemen. Onderwijspedagogisch gezien is het van belang dat alle scholen kinderen gaan zien als deelnemers aan een (school)samenleving. Jenaplanscholen doen dat, als ze de twintig basisprincipes volgen, al van 'nature'. Voor alle scholen geldt dat beleidsmakers, dat zijn de overheid en de schoolbesturen, het onderwijs zo behoren te organiseren dat kinderen zich ook als deelnemers kunnen gedragen. Groepsleiders moeten dat vormgeven. Daar hoort bij dat wij als deelnemers aan de Nederlandse samenleving onze democratische spelregels behoren te koesteren, verder uit te bouwen en te onderhouden. Om dat te bereiken is het noodzakelijk dat we kinderen in een democratische leeromgeving opvoeden en door deelnemerschap leiden naar een actief burgerschap in een complexe, veranderlijke en gemedialiseerde samenleving.

Democratisch burgerschap

Burgerschapsvorming, het leren samenleven in een democratische samenleving, levert een essentiële bijdrage aan het volwaardig deelnemen aan die samenleving. En dat is dringend noodzakelijk. Aan de vorming van het individu wordt met meer en meer succes in het onderwijs gewerkt, maar het feit blijft dat we als mens pas goed kunnen functioneren in een ordelijke samenleving. Dat laatste komt veel minder systematisch in het onderwijs aan de orde. Vanzelfsprekend wordt aangenomen dat een goed opgeleid individu het samenleven met z'n allen ook wel redt. Niets is echter minder waar. Samenleven moet je leren en dat gaat in geen geval vanzelf. Volgens psychologen hebben mensen wel een oerdrang om te leren samenleven; zij noemen dat affiliatie. Van drang tot daad moet tijdens het leven uitgewerkt worden. Dat gebeurt door middel van opvoeding en onderwijs. Democratisch samenleven is ook niet spontaan ontstaan. Het is in de loop van de geschiedenis met vallen en opstaan georganiseerd, soms zelfs met ondemocratische middelen afgedwongen. Democratie is meer dan de parlementaire democratie, waarin we eens in de vier jaar onze stem uitbrengen en waar het principe van 'de meeste stemmen gelden' de besluitvorming bepaalt. 'Democratie is een levensstijl, is een manier van leven', schreef de Amerikaanse filosoof en pedagoog Dewey rond de eeuwwisseling van 1900. Deze stijl kan voor kinderen alleen gedijen in een democratisch georganiseerde school en heeft in het verlengde daarvan zijn neerslag in een democratische samenleving. In de school beginnen is dus het beste.

De school midden in de samenleving; de school als voorbeeld

In onze huidige samenleving is door de sterker wordende individualisering een afkalvende samenhang in de groepsverbanden ontstaan. Burgerschap en sociale integratie Henk van der Weijden Opleiden tot 'goede' burgers is sinds drie jaar de nieuwste pijler van ons onderwijsbolwerk. Jenaplanscholen zijn broedplaatsen van democratisch burgerschap en sociale integratie. Burgerschap hoeft daar niet als vak ingevoerd te worden. Hoogstens een (schriftelijke) herordening van wat er al op school gebeurt en dan onder het kopje 'burgerschap en sociale integratie'. Ook verdwijnt de gerichtheid op het geheel van gedeelde waarden en normen. Voor ons lijfsbehoud en welzijn staan opvoeding en onderwijs voor de gezamenlijke opdracht kinderen en jongeren toe te rusten voor een actieve en productieve deelname aan de huidige én de toekomstige samenleving. De toename van vandalisme, criminaliteit, gewelddadige acties en wapengebruik waarbij jongeren een hoofdrol vervullen, is aan het eind van de vorige eeuw de rechtstreekse aanleiding geweest voor het op gang brengen van een maatschappelijke discussie over de pedagogische taak van het onderwijs. Oplossingen die tegenwoordig gekozen worden om de problemen met de jeugd een halt toe te roepen, getuigen veelal van georganiseerd wantrouwen. Om het veiligheidsgevoel van burgers te vergroten worden de uitwassen (symptomen) bestreden: verboden afgekondigd, detectiepoortjes en camera's geplaatst, ordebewakers aangesteld, er wordt gefouilleerd en ouders wordt gesommeerd oudercontracten te

ondertekenen. Onderzoek wijst uit dat het hier bedoelde, georganiseerde wantrouwen niet goed werkt, ondanks de goede bedoelingen van de bedenkers. Als er al sprake is van een positief resultaat, dan betreft het vaak een effect op korte termijn. Belangrijker is dat groepsleiders en kinderen elkaar leren kennen en betrokkenheid op elkaar ontwikkelen. Kinderen mogen niet ongeïnteresseerd, anoniem of eenzijdig (in ge- en verboden) benaderd worden. Dat leidt tot aversie tegen de school en de samenleving, tot passiviteit of grof verzet of zelfs tot asociaal gedrag. Benader de ander zoals je zelf benaderd wilt worden (De Winter, 2006). En waarom niet investeren in vertrouwen? (Deen, 2006). Een pleidooi voor participerend leren In het perspectief van de maatschappelijke ontwikkelingen is het paradoxaal dat onze westerse samenleving kinderen en jongeren vanaf het eind van de negentiende eeuw in toenemende mate 'buitenspel' heeft gezet door ze op te voeden en te onderwijzen in een eigen 'jeugdland'. De paradox die dit jeugdland oproept, is namelijk dat kinderen weliswaar beschermd opgroeien, maar te weinig betrokken worden bij de orde van het samenleven. Om die reden leren ze niet om zelf ook maatschappelijke verantwoordelijkheid te dragen. Van een goede toerusting voor een actieve deelname aan de samenleving lijkt nauwelijks sprake. Dat lijkt het best te realiseren door ze actief en medeverantwoordelijk te laten participeren in relevante maatschappelijke organisaties en instituten, en vooral door het deelnemen aan de vormgeving van de eigen (school)gemeenschap. Voor het participerend leren moeten kinderen, meer dan tot nu toe het geval is, leren omgaan met veranderingen, met het andere en met andersdenkenden, kortom: met verscheidenheid. Verder wordt van ze verwacht dat ze leren mede vorm te geven aan hun eigen ontwikkeling en aan die van hun schoolgemeenschap door te leren om een eigen verantwoordelijkheid te dragen voor beide zaken. Om kinderen in staat te stellen zich deze vaardigheden eigen te maken en deze te leren toepassen, behoren scholen oefen- en werkplaatsen te worden. Als een dergelijke school door de samenleving gewenst wordt, dan kan deze uitsluitend realiteit worden als groepsleiders en kinderen op een daartoe geëigende wijze met elkaar omgaan.

De school als werkplaats

Het denkbeeld van de school als een werk- en oefenplaats is niet nieuw. Al vanaf het eind van de negentiende eeuw werden op tal van plaatsen pleidooien gevoerd om de school op te vatten als een werkplaats, een plaats waar kinderen door samenwerking en samenspraak leren. Dat gedachtegoed is gebaseerd op de aanname dat het leren van sociale en communicatieve competenties geen kwestie is van sociale rijping. Derhalve dienen kinderen zich deze competenties eigen te maken door deelname aan een gedeelde wereld van waarden en normen, van betekenissen en van ervaringen. Het oefenen van deze vaardigheden wordt noodzakelijk geacht, omdat de kinderen niet van meet af aan in staat geacht kunnen worden om adequaat en competent te handelen. Historisch gezien blijkt dat de taak van de school steeds ter discussie wordt gesteld, zodra er sprake is van een maatschappelijke crisis gepaard aan een grondige heroriëntatie in de samenleving. Zo lanceerde John Dewey (1859-1952) zijn werkplaatsidee (Laboratory School) aan het eind van de negentiende eeuw, toen er in de VS gigantische aantallen immigranten aantraden. In de wederopbouw van Frankrijk na de Eerste Wereldoorlog propageerde de Franse onderwijsvernieuwer Célestin Freinet een socialistisch getinte volksopvoeding. In ons land protesteerde in diezelfde periode Kees Boeke tegen het oorlogsdenken, wat uiteindelijk tot de oprichting van de Werkplaats Kindergemeenschap in Bilthoven leidde. In het interbellum verzette de Duitse pedagoog Peter Petersen zich tegen de alomtegenwoordigheid van de luister- en jaarklassenschool. In al deze voorbeelden is het opvallend dat het betoog van de betrokken onderwijsvernieuwers neerkomt op een pleidooi ten gunste van participerend leren en de werkplaatsgedachte. Vanuit deze optiek wordt de school voorgesteld als een leer- en oefenplaats, waar de kinderen worden voorbereid op een zelfverantwoordelijke en zelfbepaalde deelname aan de schoolgemeenschap. Om uiteindelijk zelfstandig deel te nemen aan de 'echte' samenleving. De school als werkplaats onderscheidt zich van de school als leerplaats (waar 'geïsoleerd' leren plaatsvindt), doordat zij een authentieke gemeenschap wil zijn, dat wil zeggen een school waar samenwerking en samenspraak tegelijkertijd middel én doel zijn. Jenaplanscholen zijn zulke scholen: oefenscholen, of wel werkplaatsen voor democratisch burgerschap en sociale integratie.

Het begrip 'gemeenschap'

Het belang van de 'gemeenschap' binnen een jenaplanschool is tevens te herkennen in onze schoolgids teksten. Dat het leren, leven en werken binnen de schoolgemeenschap een belangrijke plaats inneemt blijkt bijvoorbeeld uit de tekst: 'De school is een gemeenschap van kinderen, die ervaren hoe zij kunnen "samen leven en samen leren". 'Vieringen in de jenaplanschool zijn vaste momenten waarop de gemeenschap bij elkaar komt en het samenzijn benadrukt. 'Vooral tijdens deze momenten voel je dat je bij elkaar hoort en op elkaar betrokken bent' staat in de schoolgids. Aandacht en waardering, maar ook respect, tolerantie, vrijheid, gelijkwaardigheid, verantwoordelijkheid zijn belangrijke uitgangspunten die tijdens een viering herkend en gevoeld worden.

PC Jenaplanschool De Ontdekking heeft met het geven van Jenaplanonderwijs een duidelijk schoolprofiel.

Hierbij zijn de 20 basisprincipes leidend voor het onderwijs op de school en zoals boven beschreven hebben de basisprincipes 6 t/m 10 betrekking op de maatschappelijke invloeden.

Onze school: "Jenaplanscholen zijn broedplaatsen van democratisch burgerschap en sociale integratie. Burgerschap hoeft daar niet als vak ingevoerd te worden."

(Uit: "Mensenkinderen", het tijdschrift voor jenaplanscholen (maart 2010). Daarmee zou onze school genoeg kunnen nemen, maar de school wil deze algemene stelling concretiseren. Door de visie van school die de leerlingen verantwoordelijk maakt, wordt gewerkt aan bewustwording van het kind. Bewustwording van verantwoordelijkheid die voor burgerschap en sociale interactie van groot belang is. Onze school neemt verantwoordelijkheid in de ontwikkeling en vorming van onze leerlingen bij hun maatschappelijke betrokkenheid.

BC Broekhin Jenaplan Swalmen-Reuver geeft in de onderwijspraktijk uiting aan haar verantwoordelijkheid op de volgende wijze:

Visie op burgerschapsvorming

De hierboven genoemde basisprincipes die over de samenleving gaan zijn gerelateerd aan burgerschap en sociale integratie. Mensen moeten werken aan een samenleving die ieders onvervangbare waarde respecteert.

- Mensen moeten werken aan een samenleving die ruimte en stimulansen biedt voor ieders identiteitsontwikkeling.
- Mensen moeten werken aan een samenleving die waarin rechtvaardig vreedzaam en constructief met verschillen en veranderingen wordt omgegaan.
- Mensen moeten werken aan een samenleving die respectvol en zorgvuldig aarde en ruimte beheert.
- Mensen moeten werken aan een samenleving die de natuurlijke en culturele hulpbronnen in verantwoordelijkheid voor toekomstige generaties gebruikt.

Onze school is een Protestants Christelijke Jenaplanbasisschool. Wezenlijk contact met respect en liefde voor de ander stelt ons en onze kinderen in staat te groeien. De aandacht voor levensbeschouwelijke vorming en burgerschap is op onze school verweven in de pijlers gesprek, werk, spel en viering. Wij gaan met onze kinderen in gesprek over de diversiteit aan overtuigingen en geestelijke stromingen. We leren onze kinderen kijken naar onze maatschappij en helpen ze de verschillen te zien en waarderen waar dit anders is. We hebben aandacht en zorg voor elkaar en de dingen om ons heen, verwonderen ons, vertellen elkaar verhalen en hebben aandacht voor de levensvragen van kinderen. Wij stimuleren het samen spelen, samen leven en samen leren. Daarnaast hanteert de school de basiswaarden die passen bij een democratische rechtsstaat en een veilige school.

- Vrijheid van meningsuiting
- Gelijkwaardigheid
- Begrip voor anderen
- Verdraagzaamheid
- Autonomie & Samenhang in en betrokkenheid bij activiteiten binnen school.
- Elementen van burgerschap en integratie uit de leerstof bij met name Mens en Maatschappijvakken, maar ook bij de overige vakken.
- Leerlingenraad.
- Bevorderen sociale integratie door groeperingsvormen, organisatie van de stamgroepen. Tegen ongewenste opvattingen, houdingen en gedragingen van leerlingen (en leraren) met betrekking van deze basisvoorwaarden stelt de school zich met kracht te weer.
- Discriminatie, pesten, geweld en onverdraagzaamheid worden afgewezen.

De Ontdekking bereidt kinderen voor op samenleven en participatie in de Nederlandse samenleving. De kinderen groeien op in een samenleving met verschillende bevolkingsgroepen. De school vindt het belangrijk dat de kinderen kennis hebben van en kennis maken met de verschillende (taal)achtergronden, religies en culturen van leeftijdgenoten en dat zij daardoor vanuit verschillende perspectieven maar problemen leren kijken, hun eigen mening kunnen formuleren en onderbouwen. Alle leerlingen mogen verschillend en kritisch zijn. Op school leren zij op een verdraagzame manier met elkaar omgaan; de school functioneert hierbij als een veilige 'oefenplaats' voor kinderen. Vanuit de schoolgemeenschap maken de kinderen kennis met andere gemeenschappen en leren zij ook daarin te participeren.

Kernbegrippen van burgerschapsvorming zijn dan ook: democratie, participatie en identiteit. Deze begrippen zijn gerelateerd aan de kerndoelen 34 t/m 39 van het primair onderwijs. Het gaat hierbij niet alleen om kennis, maar vooral om het aanleren van vaardigheden en attitudes. Primair is de bereidheid van de leerling om actief een bijdrage te

willen leveren aan de democratie, om anderen te willen helpen en om sociaal en milieubewust te willen zijn. Burgerschapsvorming is in onze school niet een apart vak; het is verweven met ons hele onderwijsaanbod.

- Kerndoel 34 De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en de ander.
- Kerndoel 35 De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
- Kerndoel 36 De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.
- Kerndoel 37 De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
- Kerndoel 38 De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met verschillen in opvattingen van mensen.
- Kerndoel 39 De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

Sociale competenties:

De school schenkt aandacht aan de bevordering van de sociale competenties door tijdens de lessen aandacht te besteden aan de volgende activiteiten:

- Reflectie op eigen handelen van de leerling
- Reflectie en meningsvorming over de manier waarop de leerlingen in het leven staan en tegen dingen aankijken
- Uitdrukken van gedachten en gevoelens
- Bespreken van levensvragen
- Respectvol luisteren en bekritisieren van anderen
- Ontwikkelen van zelfvertrouwen
- Respectvol en verantwoordelijk omgaan met elkaar
- Opkomen voor de ander
- Zorg en waardering ontwikkelen voor de leefomgeving
- Vergroten sociale cohesie van de groep

De school als oefenplaats

Verwant aan het leren van sociale competenties is het leren van – vaak informele - gedrags- en omgangregels die het sociale verkeer ordenen. Het gaat hier om de gewoonten en regels rond beleefdheid en fatsoen, als uitdrukking van de codes die gelden in het sociale. Beleid burgerschapsvorming en sociale integratie. In onze school leven we als kinderen en stamgroepleiders met elkaar in een minisamenleving. Op school oefenen de kinderen in het samenleven met elkaar.

Dit doen wij door:

- Het gezamenlijk opstellen van schoolregels en groepsregels.
- Bespreken sociaal gedrag zoals: groeten, op je beurt wachten, geen vuil op straat of plein gooien, elkaar respectvol behandelen e.d.
- Het elkaar aanspreken wanneer de afspraken niet worden nagekomen.
- Oefenen in democratie.
- Leerlingen leren zelf conflicten op te lossen, mediatie.
- Leren meebeslissen over de ruimte en omgangsvormen, leerlingraad en klassenvergadering

Het aanbod van de scholen van PCBO Apeldoorn met betrekking tot burgerschap en sociale integratie voldoet aan de kerndoelen basisonderwijs en de indicatoren van de inspectie van het onderwijs. In de schoolgids worden de ouders op hoofdlijnen in kennis gesteld van de manier waarop aandacht wordt besteed aan dit vormingsgebied.

Doelen en vormingsaspecten

- De school als vormingsplek voor identiteit
- Door het vertellen van verhalen uit de Bijbel, het zingen van liederen, het houden van gesprekken en vieringen en door het bidden krijgen de leerlingen de tradities mee van het christelijk geloof, zonder dat hiermee expliciet wordt beoogd om de kinderen zelf tot geloof te brengen;
- De leerkrachten handelen zelf vanuit een christelijke levensovertuiging. Aan bepaalde normen en waarden

wordt belang gehecht. De personeelsleden worden hierop geselecteerd en aangesproken;

- De identiteit van de school komt tot uiting in hoe men wij met elkaar omgaan in de school. Ons onderwijs is erop gericht talenten van kinderen te benutten en af te stemmen op wat kinderen nodig hebben;
- Er wordt respectvol omgegaan met andere culturen en godsdienstige overtuigingen. Waar mogelijk brengen wij een bezoek aan een moskee en synagoge. In de bovenbouw wordt in de lessen aandacht gegeven aan de wereldgodsdiensten.

Afstemming, toetsing en evaluatie

- Burgerschapsvorming en sociale integratie is een aspect van het onderwijs dat de grenzen van vakken overschrijdt. De school stemt het aanbod mede af op (ingeschatte) risico's, ongewenste opvattingen, attitude en gedragingen van leerlingen (en ouders) rond burgerschap en integratie;
- Omdat burgerschapsvorming en sociale integratie geen apart vak is, vindt er ook geen aparte toetsing plaats. Wel wordt zichtbaar in werkstukken en presentaties. Daarnaast worden de leerlingen, binnen het leerlingvolgsysteem KanVas, gevolgd op het sociaal emotionele vlak;
- Aan het eind van ieder schooljaar vindt er binnen het team en door het management een evaluatie plaats van alle (verbeter)activiteiten in het betreffende schooljaar. Bij deze evaluatie wordt ook het vormingsgebied burgerschapsvorming en sociale integratie betrokken.

Actiepunten:

- Integratie onderzoekend en ontwerpend leren in Wereld oriënterende thema's (W&T);
- Leerlijnen creatieve ontwikkeling (beeldende vorming)/ cultuuronderwijs koppelen aan Wereld oriënterende thema's;
- Kanjertraining bijscholen en toepassen als methodiek binnen Jenaplanstamgroep.

Onze school richt zich op de cognitieve, sociale en brede ontwikkeling van de kinderen. Daartoe bieden we een passend aanbod aan dat dekkend is voor de kerndoelen en de referentieniveaus taal en rekenen. Ons aanbod is evenwichtig verdeeld over de leerjaren binnen de stamgroep, sluit aan bij de kenmerken van onze kinderen, bereidt hen voor op het vervolgonderwijs en de maatschappij van de toekomst.

Doelgericht werken

De Ontdekking werkt op dit moment al doelgericht met behulp van de langetermijndoelenmap (LTD-map) waarbij kinderen op een aantal momenten in de week werken aan doelen die zich voor hen in de zone van naaste ontwikkeling bevinden (Vygotsky in Slater & Bremner, 2011) en waar de leerlingen zelf werk in hebben gestopt. Dit wordt in de toekomst nog verder uitgebouwd en doorgevoerd in alle bouwen, dit kan helpen om kinderen meer zelfverantwoordelijk te laten leren aangezien kinderen hierbij langetermijndoelen voor ogen moeten hebben om te begrijpen waarom een kleiner leerdoel op een bepaald moment gehaald moet worden (Simons & Zuijnen, 1995). Het volgen van de resultaten van de kinderen is van belang voor het bijstellen van doelen en het stellen van volgende doelen. Het meten en analyseren van leerresultaten waarna nieuwe doelen worden gemaakt of doelen worden bijgesteld zorgt voor betere leerresultaten (Ledoux, Blok, Boogaard & Krüger, 2009). Het meten van leerresultaten kan door het afnemen en analyseren van (Cito-)toetsen, maar ook door het observeren van kinderen. Onder leerresultaten vallen naast de cognitieve prestaties ook de resultaten van de kinderen met betrekking tot onder andere de sociaal-emotionele ontwikkeling (Zwart, Van Veen, Meirink, 2012).

Soorten toetsen:

Om toetsen te kunnen gebruiken voor de vorming van het leerproces zijn er een aantal aspecten die belangrijk zijn om te weten over toetsen. Allereerst kunnen toetsen op twee manieren ingezet worden: formatief of summatief. Formatief toetsen is het toetsen van lesstof met het oog op het geven van feedback en de bijsturing van het onderwijsleerproces. Bij summatief toetsen vindt de toetsing na het doorlopen van de lesstof plaats en is gericht op het vaststellen van de effectiviteit van het lesprogramma (Ledoux, Blok, Boogaard en Krüger, 2009). Formatieve toetsing is vooral gericht op het kind, summatieve toetsing is vooral van belang voor de leerkracht/stamgroepleider en het management. De CITO toetsen zijn domeintoetsen, dat is een stukje uit de leerlijn dat aan de orde hoort te zijn in bijvoorbeeld de tweede helft van groep 4 (toets E4). Dit stukje uit de leerlijn wordt getoetst, achteraf, en daarmee wordt de CITO toets (op onze school) ingezet als een summatieve toets.

Echter, de visie van Jenaplan voorstaat dat alle kinderen zich in hun eigen tempo allemaal uniek ontwikkelen. Wanneer het kind n t niet aan deze toets toe is, maakt het veel fouten. Wanneer het kind al lang aan deze toets toe was, is de toets veel te makkelijk en zegt het nog steeds niks over het niveau waarop het wel zit. Dat zit namelijk zo: wanneer een kind een V scoort, behoort hij tot de zwakste 20% kinderen die deze toets ook gemaakt hebben. Echter,

het beste kind met een V kan in didactische leeftijd wel drie jaar voorliggen op het zwakste kind met een V (de Vos, n.b.). Dit is bovendien ook het geval met de kinderen die een I-score hebben. Kortom: na het afnemen van de toetsen weten de stamgroepleiders voor een deel van de kinderen nog steeds niet op welk niveau zij zitten en welk deel van de leerlijn zij moeten aanspreken om de kinderen verder te helpen in hun ontwikkeling. Daarom toetsen wij onze kinderen op niveau, dit kan soms een leerjaar lager zijn of hoger.

Daarnaast is er wetenschappelijk vastgesteld dat het formatief toetsen resulteert in beter leren (Ledoux, Blok, Boogaard en Krüger, 2009). Daar moet bij gezegd worden dat regelmatige feedback hierin een onderdeel vormt van dit positieve effect. De meeste summatieve toetsen versterken alleen maar oppervlakkig leren, ze leiden tot competitie tussen de kinderen, (in plaats van "personal improvement") en ze zijn veel meer gericht op het afleggen van verantwoording dan op het verbeteren van leren (Ledoux, Blok, Boogaard en Krüger, 2009).

Op De Ontdekking werken we met de CITO LOVS toetsen. We volgen de kinderen echter op eigen niveau en we analyseren de toetsen en plagen interventies.

Daarnaast volgen we sinds schooljaar 2016-2017 de kleuters via de leerlijnen van Parnassys. In schooljaar 2017-2018 wordt dit uitgebreid tot het volgen van alle leerlingen via deze leerlijnen.

We toetsen vanaf groep 2 als volgt:

- AVI en DMT voor alle groepen
- Werken volgens het dyslexieprotocol
- CITO LOVS Begrijpend lezen vanaf groep 4 (1x per jaar)
- PI-dictee 1 tot 2 keer per jaar (in de midden - bovenbouw) en de BOOM rekentoets ook aan de start van een schooljaar.
- Spelling CITO LOVS (2x per jaar)
- Reken-wiskunde CITO LOVS (2x per jaar)
- Kanjer Kanvas

Thematisch werken

Het blijkt dat kinderen meer betekenisvol leren door thematisch leren. Het verhalend ontwerp draagt hier ook aan bij (Thijs, Letschert & Paus, 2005). Verschillende vakken worden hierbij gecombineerd in een leeromgeving waarbij een verhaal de leidraad is voor het opdoen van de leerervaringen. Vaak is er echter weinig relatie tussen het onderwijs volgens het curriculum en tussen het thematische deel bij een verhalend ontwerp waardoor de leerinhouden ondergeschikt zijn aan de werkvorm. Hierdoor leren de kinderen door het verhalend ontwerp niet wat ze zouden moeten leren (Thijs, Letschert & Paus, 2005). Bij thematisch werken is het dus van belang om de leerinhouden in de thema's te verwerken, ook als het een overkoepelend thema in plaats van een verhalend ontwerp betreft.

Instructie en onderwijs

Een belangrijk punt bij het onderwijs in driejarige stamgroepen is waar de content vandaan wordt gehaald. De school werkt vanuit de SLO S en F doelen. Deze zijn leidend binnen ons onderwijs. We ondersteunen het lesgeven door middel van technologische toepassingen in de middenbouw en bovenbouw (gebruik van het middel Chrome-books om via Gynzy kinderen te kunnen volgen op maat). Echter zorgen we ervoor dat de kinderen ook voldoende blijven schrijven (Francken, 2013). Het schrijven vergemakkelijkt het leren lezen (Francken, 2013). Hiernaast bieden we taal en rekenen in de onder en middenbouw ook aan door middel van spel in hoeken die aansluiten bij het thema van het themawerk (Venema, 2003).

Periode plannen

Per schooljaar worden er 2 periodeplannen opgesteld per stamgroep. In deze periodeplannen staan per vakgebied alle doelen gepland die die periode aan bod komen. De periodeplannen worden bijgesteld n.a.v. de uitslagen van de LOVS Cito toetsen. Per stamgroep worden er per periode 3 plannen gemaakt. Voor rekenen, JenaTaal en Lezen. JenaTaal bestaat uit taal en spelling en Lezen uit Technisch en Begrijpend lezen. De doelen in de periodeplannen worden verder uitgediept in de themaplanning + het Excell weekplan/logboek. De periodeplannen zijn de onderlegger / de blauwdruk voor hoe wij werken in de stamgroep. Hoe we onze onderwijskwaliteit in de stamgroep waarborgen etc.

Met behulp van het periodeplan voor de stamgroepleider probeert deze proactief te handelen. De stamgroepleider van de stamgroep gaat voor zichzelf na: wat heeft mijn stamgroep de komende periode nodig? Daarbij kijkt hij of zij terug op de afgelopen periode (welke doelen uit de vorige periode zijn niet bereikt?) en kijkt het vooruit (welke doelen

wil ik met mijn stamgroep de komende periode bereiken?). De antwoorden op deze vragen worden weggezet in een plan.

De stamgroepleider hanteert hiervoor het samen opgestelde format, vanuit de volgende eisen:

- In de periodeplanning staat vermeld aan welk doel en welk middel er gewerkt wordt.
- Ook wordt duidelijk beschreven welke doelen en middelen bedoeld zijn voor welke groep, groepjes of individuele kinderen.
- Aan het eind van de periode vindt een evaluatie plaats.
- Het periodeplan wordt opgeslagen in Parnassys in de map van de groep.

Als uitgangspunt en handvat worden de leerlijnen gebruikt. Op deze manier heeft de stamgroepleider zicht op de doelen die behaald kunnen worden. Een ander belangrijk uitgangspunt is dat er niet te veel doelen gepland moeten worden. De uitgangspunten van het jenaplanonderwijs (individuele ontwikkeling, keuzevrijheid) moeten niet in het geding komen door de druk van de periodeplanning van de stamgroepleiders. De periodeplanning is daarom ook geen harnas, maar een plan van aanpak voor de stamgroepleider die de leidraad vormt voor de "groepsgewijze" werkzaamheden over een periode.

Leerlijnen ParnasSys / registratie:

De verzamelde informatie moet worden geregistreerd. Dit houden we bij aan de hand van het Parnassys leerlingvolgsysteem. Hierin worden de leerlijnen beschreven die wij voor onze school hebben opgesteld om de standaarden en doelen te bereiken.

Het Parnassys leerlingvolgsysteem geeft ons de mogelijkheid om de individuele ontwikkeling van kinderen te registreren en gedeeltelijk ook te regisseren. Behalve de registratie van toetsen, kunnen in Parnassys ook doelen uit de verschillende leerlijnen worden geregistreerd. Tevens kunnen er uit het systeem doelen gehaald worden die voor de kinderen in de toekomst bereikt moeten worden. Op deze manier kunnen kinddoelenkaarten uit het systeem gehaald worden die aangeven aan welke doelen de kinderen in de komende periode gaan werken. Daarnaast kunnen observaties, notities, signaleringen en bijzonderheden in het systeem genoteerd worden. Dit samen gebundeld zorgt voor een overzichtelijk geheel wat ervoor zorgt dat het PDCA schema hierboven zichtbaar in één systeem terug te vinden is.

Doelenmap / portfoliomap kinderen (LTD Lang Termijn Doel) :

Een Jenaplanschool wil de verschillen tussen kinderen benutten door de driejarige stamgroepen. Om dit organisatorisch mogelijk te maken werken we met een doelenmap. Alle leerlingen hebben een doelenmap waarin de doelen per leergebied staan op basis van de kern- en tussendoelen die stichting leerplanontwikkeling heeft opgesteld (SLO, 2009). In de toekomst kan een digitaalportfolio hier nog meer verdieping in geven. De stamgroepleider houdt samen met de kinderen bij welke doelen een kind heeft behaald op basis van observaties en toetsen. Zo komt er structuur in het leren en worden de kinderen zo zelf meer eigenaar van hun leerproces.

Van zelfstandig naar zelfverantwoordelijk leren kan volgens hem alleen als de kinderen weten wat ze leren en eerst zelfstandig kunnen werken.

Bij wereldoriëntatie werken we met leervragen vanuit de leerlingen zelf waarbij het model 'De Fiets van Jansen' wordt gebruikt. Dit model werkt met zeven fases waarin de leerlingen een onderwerp binnen een thema onderzoeken te weten: 'prikkel', 'leervragen', 'wie gaat wat doen', 'verslagrijpheid', 'prestaties', 'vastleggen' en 'kerndoelen' (Jenaplan Advies en Scholing, z.d.). Dit model wordt op De Ontdekking ook gebruikt voor wereldoriëntatie.

Observaties:

Een belangrijk uitgangspunt van de Jenaplan visie is het maken van gerichte, gestructureerde observaties.

Het observatievermogen van de stamgroepleider zorgt ervoor dat de stamgroepleider het kind leert begrijpen en leert kennen. Wanneer de stamgroepleider werkt met een kind, kan hij aan de hand van zijn observaties bepalen of een kind de les daadwerkelijk begrepen heeft. Doordat wij werken vanuit de leerlijnen, kunnen door gestructureerde observaties tijdens het werken van of met het kind, de doelen bijbehorend aan de leerlijn worden afgetekend. Op deze manier houden de leerkrachten de vorderingen van de kinderen op de verschillende leerlijnen bij.

Werk:

Op De Ontdekking hebben de kinderen drie soorten werk die allemaal een ander onderwerp of thema kunnen hebben: basiswerk, projectwerk en keuzewerk. Projectwerk is wereldoriëntatie en daar wordt gewerkt met 'de Fiets

van Jansen' of 'Verhalend ontwerpen'. Bij het keuzewerk mogen de kinderen kiezen uit verschillend aanbod op creatief en sociaal-emotioneel gebied. Onder het basiswerk vallen de vakken rekenen, lezen, spelling en technisch schrijven. De kinderen werken hier niet aan vanuit een bepaald thema, maar werken op basis van hun doelenmap aan bepaalde doelen. Deze vakken worden gegeven op bepaalde vaste tijdstippen in de week. Terwijl de klas zelfstandig werkt aan die vakken met behulp van een dag- of weektaak die de stamgroepleider heeft opgesteld, krijgen de kinderen in kleine instructiegroepjes uitleg van de stamgroepleider. Hierbij worden methodieken gebruikt.

Door het gebruik van de dag- en weektaken en het gebruik van een planbord weten de kinderen wat ze wanneer precies moeten doen en dat is van belang om de kinderen goed te kunnen laten leren.

Themaplanning

Op de Ontdekking werken we met 6 Wereld oriënterende thema's per schooljaar.

Waarvan 2 schoolbrede thema's. Thema's worden voorbereid in het "Fiets van Jansen" schema of een "verhalend ontwerp" schema. Hierin worden alle doelen die in de periodeplannen staan vermeld, verdeeld over de 3 thema's die deze periode centraal staan.

Thematisch werken

Het thematisch werken is een manier waarop de groep een eenheid kan vormen tijdens alle soorten werk waar de kinderen aan werken. Het themawerk valt al onder het thematisch werken, het keuzewerk ligt aan de keuze van de kinderen, maar bij het basiswerk is het thematisch werken lastiger te realiseren. Als er opdrachten uit een methodiek gebruikt worden bij rekenen, valt dat vaak niet onder het thema. Dit is echter wel in ontwikkeling deze schoolplan periode. Een rekenhoek binnen het thema waar op verschillende niveaus gerekend kan worden zorgt dan wel voor overlap. Bij lezen kunnen er zoals eerder gezegd, zinnen en tekstjes met betrekking tot het thema gelezen worden. Dit vraagt van de stamgroepleider dan veel tijd om alle teksten op te zoeken voor alle niveaus binnen een bepaald thema. Als met spelling de methode gevolgd blijft worden, valt dat vaak niet onder het thema, maar bij de vrije teksten voor taal kan er weer volop gebruikt gemaakt worden van het thema. Er zijn dus vakken die binnen het thema gegeven kunnen worden, maar voor spelling en rekenen is dat wat lastiger.

Thema- en keuzewerk

Het keuzewerk kan gedaan worden als kinderen klaar zijn met hun opdrachten, maar er moet ook tijd voor ingepland worden. De reden daarvoor is dat de langzamere kinderen dan ook toekomen aan het keuzewerk. Het themawerk kan op dezelfde manier uitgevoerd worden als nu wordt gedaan, maar het is van belang dat dit standaard in het ritmisch weekplan wordt opgenomen zodat het ook werkelijk gedaan wordt.

Excell Ritmischweekplan / Logboek

Het ritmisch weekplan reeds eerder hierboven besproken wordt bij ons gemaakt in Excell. In dit bestand staat per week vermeld wat er van de stamgroepleider en de kinderen wordt verwacht. Hierin worden o.a. doelen benoemd, instructies weergegeven, WO activiteiten gepland etc. Al het aanbod van een Jenaplanweek in de stamgroep. Het mooie van dit document is dat het tevens direct een logboek is. Dit waarborgt onze kleine kwaliteit. De stamgroepleider geeft aan welke instructie hij/zij gaat geven op welk doel die week. Hij/zij plant hiervoor een paar leerlingen in die verplicht aansluiten. Op de individuele weektaak van deze leerlingen staat dan ook benoemd dat zij aan moeten sluiten bij deze instructie. Tevens registreert de stamgroepleider in dit document kort hoe de instructie is verlopen. Welke leerlingen beheersen na de instructie het leerdoel etc. Kortom dit document kan kindspecifiek gemaakt worden. Elk kind heeft een eigen week/dag-taak, waarin bijzonderheden staan benoemd (taken, waarop het versnelling of verdieping nodig heeft etc.).

Vertaling weekplan in: basiswerk en blokperiode

Vanuit de jenaplanvisie wordt het werk op school in drie groepen verdeeld: basiswerk, themawerk en keuzewerk waarbij in de blokperiode wordt gewerkt met instructies en verwerking voor voornamelijk het basiswerk. Het beste volgens deze visie is het elke dag op vaste tijdstippen werken met blokperiodes. Dit wordt dan ook aangeraden om te verwerken in het ritmisch weekplan. In het jenaplanboek van Velthausz en Winters (2014) staat ook dat een blokperiode lang genoeg moet duren om verdieping te kunnen geven over een onderwerp en zij raden een duur van ongeveer 100 minuten aan. Tijdens die blokperiode komen dan rekenen, spelling, technisch lezen en eventueel technisch schrijven aan bod. Om de kinderen nog meer zelfverantwoordelijk te laten leren, wordt er aangeraden een planningskring te organiseren voorafgaand aan de blokperiode (Velthausz & Winters, 2014) waarin wordt besproken met welke doelen de leerlingen aan de slag gaan, hoe dat wordt gedaan en wie er instructie gaat geven. Met elkaar kunnen dan afspraken gemaakt worden, bijvoorbeeld hoe lang het stoplicht op rood staat. Het is belangrijk dat de

kinderen ook elkaar kunnen helpen tijdens de blokperiode in verband met de interactie en het van elkaar leren. Gedurende de hele blokperiode kan de stamgroepleider instructies geven aan niveaugroepjes. Het is van belang dat de instructiegroepjes flexibel zijn. Dat wil zeggen dat de niveaugroepjes voor een bepaalde periode gemaakt worden en leerlingen te allen tijde door kunnen stromen naar een ander groepje. Die bepaalde periode kan goed de duur van een thema zijn. De niveaugroepjes zijn niet gericht op één leerjaar en zijn per vak anders. Hierdoor wordt voorkomen dat er herhomogenisering plaats vindt. Het is eveneens van belang dat de stamgroepleider niet te lage doelen stelt voor de niveaugroepjes die minder ver zijn op de leerlijn (Van Avermaet & Sierens, 2012). Aangeraden wordt de niveaugroepen, net zoals themawerk en keuzewerk zoveel mogelijk binnen de stamgroep te houden om de heterogeniteit te waarborgen en de relatie tussen de kinderen te bevorderen (Van de Loo, 2014). Om de zwakkere kinderen niet minder te laten presteren, moeten de groepjes met zwakkere kinderen een langere instructietijd krijgen, maar er kan flexibel met de instructietijden omgegaan worden door de kleine groepjes (Vernooij, 2009).

Tijdens de blokperiode geeft de stamgroepleider korte instructies, maar geven kinderen die expert zijn in een bepaald onderwerp, die dat onderwerp dus beheersen, ook instructies aan andere kinderen. Daar leren zowel de kinderen die de uitleg krijgen en de kinderen die uitleg geven van.

De hoeveelheid instructiegroepjes ligt aan hoeveel kinderen bezig zijn met een bepaald onderwerp. Door de kleine instructiegroepjes zijn de instructies kort, maar effectief volgens onderzoek van Van de Loo.

Samen

Het is van belang dat de kinderen elkaar helpen en interactie hebben met elkaar zodat de grootste nadelen van de divergente differentiatie, het meer individuele onderwijs, zo klein mogelijk worden (Vernooij, 2009). Het elkaar helpen kan de stamgroepleider benadrukken tijdens de plankring voor de blokperiode. Na de blokperiode kan er een reflectiekring plaats vinden waarbij het leerproces en de doelen worden besproken (Velthausz & Winters, 2014). Ook is het van belang dat het denken in jaargroepen wordt losgelaten en dat de stamgroep één hele groep is waarbij de differentiatie erin zit dat alle kinderen anders zijn.

Content

Het werken met flexibele instructiegroepjes waarbij kinderen elkaar ook instructie geven is een manier waarop de instructies kunnen plaatsvinden, maar de kinderen moeten natuurlijk ook de stof kunnen verwerken. De actualiteit kan goed gebruikt worden als methode volgens Velthausz en Winters (2014), maar het organiseren van onderwijs puur op basis van wat er gebeurt in een groep, is redelijk lastig. Het beste kunnen er leermethodes als bron gebruikt worden. Per leerdoel worden dan de lessen of opdrachten bij elkaar gezet. Als de stamgroepleider een overzicht van de opdrachten per doel heeft, kan er in het ritmisch weekplan aangegeven worden welke lessen en opdrachten kinderen kunnen gaan doen. Volgens de jenaplanvisie moeten ideeën van kinderen gebruikt worden bij het vormgeven van hoe er geleerd wordt (Velthausz & Winters, 2014). De doelen moeten dan wel duidelijk zijn voor het bepalen van hoe er wordt geleerd, maar die worden bepaald aan de hand van de reflectie- en plankring. Voor elk individu kunnen er dingen aangepast worden in het weekplan aan de hand van de reflectiekring. De huidige methodes worden als bron gebruikt voor de opdrachten. Voor technisch lezen gebruiken we tekstjes en opdrachten uit veilig leren lezen. We zorgen voor teksten die bij het thema passen, dan is er een integratie tussen het themawerk en het basiswerk. Dit zorgt voor beter onderwijs (Velthausz & Winters, 2014).

Reflectief gesprek (LTD gesprek) aan het eind van de periode:

Het reflectieve gesprek is een belangrijk onderdeel van de afronding en het opstarten van een periode. Tijdens het reflectiegesprek gaan de stamgroepleider en het kind (2x maal ook ouder erbij) met elkaar in gesprek over de ontwikkeling die het kind de afgelopen periode heeft doorgemaakt op de verschillende vakgebieden, maar ook in sociaal opzicht en in werkhouding. De uitkomsten van het reflectiegesprek geven weer input aan de doelen die gesteld gaan worden in de periode die daarop volgt.

Het vakgebied Nederlandse taal krijgt –op basis van de leerlingenpopulatie- veel aandacht in ons curriculum. In ons taalbeleidsplan hebben we beschreven hoe we omgaan met leerlingen met taalachterstand. In het algemeen krijgen zij extra instructie, extra aanbod en extra tijd.

Doelgericht werken

Het doel van de driejarige stamgroepen is meer gebruik maken van de verschillen tussen kinderen. Om dit te bewerkstelligen moet de stamgroep gezien worden als één groep en niet als een combinatiegroep met drie leerjaren. De groep moet als een geheel behandeld worden en de stamgroepleider kan de kinderen ook het beste aanspreken

als één gehele groep waarbij het aanspreken in leerjaren zoveel mogelijk wordt vermeden (Velthausz & Winters, 2014).

Op basis van de kerndoelen, tussendoelen en leerlijnen beschreven op tule (SLO, 2009) kunnen de doelen voor de kinderen per bouw bepaald worden.

Deze kleine en te meten doelen zijn uitgeschreven in een doelenmap en in Parnassys. Zo krijgen de kinderen meer overzicht van wat er van hen wordt verwacht en heeft de stamgroepleider een overzicht van welke doelen een kind moet behalen. Kinderen kunnen dan samen met de stamgroepleider bepalen aan welke doelen ze gaan werken en met welk werk ze dus bezig kunnen. Als dan door observaties en toetsing de stamgroepleider weet waar een kind precies op de leerlijn zit en het kind bedenkt wanneer hij een doel heeft behaald, kunnen bepaalde doelen afgestreept worden uit de doelenmap.

Voor taal zijn de leerlijnen en werkdoelen uitgewerkt in het boek DATplus (Broersma & Velthausz, 2012). De andere doelen en leerlijnen zijn zelf opgesteld aan de hand van tule. Het ritmisch weekplan is afhankelijk van het thema en de onderwerpen, maar ook van de doelen van de leerlingen. Naast het algemene ritmisch weekplan van de stamgroepleider heeft elke kind ook een ritmisch weekplan. Voor groep vier tot en met acht zal dit aan de kinderen uitgelegd worden als een weektaak met bepaalde verplichte activiteiten en een aantal activiteiten die zelf gepland moeten worden. Voor groep drie zal dit hetzelfde zijn, maar dan voor een dagtaak waar in het begin van het schooljaar meer verplichte activiteiten staan en later meer ruimte om zelf activiteiten in te delen. Dit is handig in verband met de zelfstandigheid van de leerlingen.

Zelfverantwoordelijk leren

Door het systeem met de doelenmap leren de kinderen meer zelfverantwoordelijk te werken. De kinderen kunnen dat niet in één keer, maar moeten verscheidene tussendoelen halen eer ze het zelfverantwoordelijk werken aankunnen (Simons & Zuijnen, 1995). Geadviseerd wordt daarom de kinderen eerst steeds meer zelfstandig te laten leren waarbij de leerdoelen in overleg worden bepaald en het kind mag bepalen wanneer, waar en hoe hij iets gaat leren. Bij het begeleiden van de kinderen bij deze overgang van zelfstandig (samen) werken naar zelfstandig leren is het van belang dat de stamgroepleider de strategieën steeds meer door de kinderen zelf laat kiezen en daar veel feedback op geeft. De samenhang tussen de doelen, de strategieën en de toetsing moet de stamgroepleider steeds meer duidelijk maken om de kinderen meer verantwoordelijkheid te geven.

Spreken, luisteren en schrijven

Taal is een zeer belangrijk middel tot communicatie. We willen de kinderen mondig maken. Als methode wordt in groep 3 voor het leren lezen 'Veilig Leren Lezen' gebruikt.

Voor het taalonderwijs werken wij met Jenaplantaal. We gaan uit van eigen geschreven teksten, gedichten en werkstukken van kinderen. Deze "vrije teksten" schrijven de kinderen vanuit een bepaalde Jenaplan didactiek aangeboden door de stamgroepleider. Er ontstaan de prachtigste teksten die de kinderen presenteren in hun eigen verhalenschrift. In het trotsboek van onze kinderen worden alle teksten verzameld waar de kinderen erg trots op zijn. Aan deze eigen geschreven teksten koppelen we taaldoelen en taalcursussen. De methode: 'Taaljournaal' en "de Dikke Dat" gebruiken we hierbij als methodiek/leidraad.

Woordenschatontwikkeling is tevens een belangrijk onderdeel van het taalaanbod in onze school en dit wordt gekoppeld aan het wereld oriënterende thema van de stamgroep.

Rekenen en Wiskunde

Kinderen leren van jongs af aan omgaan met wiskundige begrippen, zoals: dik/dun, meer/minder, hoog/laag, voor/achter, enz. Ook worden voortdurend vragen gesteld waardoor kinderen aangezet worden tot logisch redeneren. We gebruiken de rekensoftware van Kynzy en Met Sprongen vooruit van groep 1 t/m 8 als methodiek om ons rekenonderwijs thematisch op te bouwen. De kinderen werken voor langere tijd aan één rekenonderwerp op een aantrekkelijke manier. Wanneer we werken over meten, gaan we ook daadwerkelijk meten. Doormiddel van materiaal uit de daarbij horende rekenkist en de kisten van Met Sprongen Vooruit kunnen de kinderen ook letterlijk ervaren hoe meten in de praktijk te werk gaat. Hoe breed is het schoolplein? Wat is de oppervlakte van het voetbalveld? Daarna volgt verwerking op eigen niveau. Via werkbladen / werkschriften / spelmateriaal of via de chromeboek.

Rekenthema

Op De Ontdekking werken we in de stamgroep met een bepaald rekenthema. Een voorbeeld van een rekenthema is

bijvoorbeeld: breuken in de stamgroep 6/7/8. De kinderen hebben in hun doelenmap, in de stamgroep (op de doelendeur) of in hun Chromebook omgeving een kaart met alle cruciale leermomenten m.b.t. de leerlijn breuken. De stamgroepleider biedt per cruciaal leermoment een (rijke)instructie aan via ijsbergmodel met ondersteunend materiaal vanuit de rekenkisten en de materialen van de methodiek Met Sprongen Vooruit. Sommige kinderen sluiten verplicht aan, andere vrijwillig. De kinderen houden zelf bij welk cruciale leermoment ze reeds beheersen of dit wordt geregistreerd door het Chromebook programma Kynzy. Dit wordt getoetst en geoefend met en door klasgenoten en de stamgroepleider.

Dit oefenen bestaat uit breuken content op de Chromebook via het programma Kynzy en methodiek materiaal van Met Sprongen Vooruit.

Bij 100% beheersing van een rekenthema is een kind expert. Dit kind wordt ingezet voor het maken van bijv. een thematoets en helpt andere kinderen en verzorgt instructies. De stamgroepleider is regisseur en test deze beheersing. Aan het eind van een rekenthema wordt door de stamgroepleider in Parnassys geregistreerd tot welke cruciale leermomenten een kind is gekomen.

Wereldoriëntatie

Wereldoriëntatie is het hart van ons onderwijs. Kinderen komen in aanraking met verschillende aspecten van natuur, aardrijkskunde, geschiedenis, verkeer en gezond gedrag. We zorgen dat kinderen optimaal betrokken zijn bij het onderwijs doordat het betekenisvol is. De stamgroepleider formuleert de leerdoelen en bedenkt startactiviteiten, die kinderen prikkelen om meer te willen weten van het onderwerp. In de onderbouw worden hoeken ingericht, die uitnodigen tot spelen en leren. In de middenbouw vindt een overstap plaats van spelend leren naar leren. In de bovenbouw onderzoeken kinderen wat ze al weten van een onderwerp en formuleren vervolgens hun eigen leervragen. Daarna starten ze met het zoeken naar antwoorden op die leervragen en doen ze onderzoek in groepjes of individueel. Ze lezen boeken, raadplegen internet, onderzoeken, experimenteren en doen ontdekkingen. De kinderen zoeken oplossingen voor problemen, die zij tegenkomen op hun zoektocht naar antwoorden op hun eigen leervragen.

In de schoolwoonkamer, het lokaal met de uitstraling van een woonkamer, staat de ontdekhoek centraal als werk-, verzamel- en inspiratieplek. Hier kunnen de kinderen hun activiteiten tijdens het proces laten zien.

Uiteindelijk presenteren de kinderen de resultaten aan elkaar en een aantal keren per jaar aan hun ouders en eventuele andere belangstellenden. De stamgroepleiders begeleiden en stimuleren de kinderen, zodat de doelen bereikt worden.

Ouders, familieleden en buurt worden zoveel mogelijk betrokken o.a. door gastlessen te verzorgen die passen bij het thema.

We vinden het belangrijk om zoveel mogelijk “levende” wereldoriëntatie te realiseren. Dus niet alleen maar uit boekjes leren, maar de kinderen ook zelf onderzoek laten doen, bijvoorbeeld door het doen van proefjes of door opdrachten in de schooltuin of het kippenhok.

Naast onze schoolbrede thema's werkt iedereen stamgroep ook aan eigen thema's.

Onderwijs passend en persoonlijk

Strategie: van reactief naar proactief

Beter passend onderwijs

Veel mensen in het onderwijs hebben een grote passie voor de maatschappelijke opdracht die er ligt. Passend persoonlijk onderwijs willen we immers voor alle kinderen op school. We zien dat de kwaliteit van het onderwijs hier en daar op gespannen voet staat met de opgave om passend onderwijs te realiseren. We richten ons op het versterken van onze basisondersteuning en het optimaliseren van de lichte ondersteuning.

Educatief partnerschap

We zien ouders als educatief partner om passend onderwijs te kunnen bieden. We betrekken ouders vroegtijdig en regelmatig bij de leerontwikkeling van hun kind. Het managen van wederzijdse verwachtingen is hierbij een wezenlijk onderdeel. Op deze wijze blijven school en ouders, als educatieve partners samen optrekken bij de (specifieke) ondersteuningsbehoefte van hun kind. Wij streven naar een passende plek voor ieder kind. Lukt dat niet op onze school, dan gaan we samen met ouders op zoek naar een andere, passende onderwijsplek.

Differentiatie

Persoonlijk passend onderwijs is gedifferentieerd onderwijs. In toenemende mate ontwikkelen we naar onderwijs op maat, waarin de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte leidend zijn voor het onderwijsproces en de ontwikkeling van het kind.

Ondersteuningsvormen

Wij zijn als school zelf verantwoordelijk voor de basisondersteuning van het kind. De norm voor deze basisondersteuning is beschreven in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Ons schoolondersteuningsprofiel (SOP) beschrijft het aanbod van onderwijsdifferentiatie en ondersteuning op school. Wanneer een kind met specifieke onderwijsbehoeften ondersteuning nodig heeft die niet binnen onze basisondersteuning geboden kan worden, doen we een beroep op het samenwerkingsverband. Samen beoordelen we welke extra ondersteuning nodig is.

Daarnaast hebben wij de ambitie om de samenwerking met partners in de keten; sociaal domein en jeugdzorg te versterken. We heroverwegen in de komende planperiode hoe de middelen van de lichte ondersteuning het beste ingezet kunnen worden voor effectieve oplossingen en goede samenwerking in de ondersteuning van het kind.

Onderwijskwaliteit

De PCBO Strategie is "van deficiëntie gericht naar potentiegericht vanuit een ontwikkelingsgericht mensbeeld"

Eigenaarschap

Wij werken aan eigenaarschap voor kinderen en medewerkers. We streven naar een open, veilig leerklimaat waarin fouten maken mag, je uitgedaagd wordt om te leren en daarbij verantwoordelijkheid durft te nemen over je eigen leerproces. Vanuit (zelf)vertrouwen kom je tot leren.

Een positieve samenwerking tussen ouders, kinderen en leerkrachten is een belangrijke voorwaarde om tot eigenaarschap te komen. Zo creëren we samen een ontwikkelgerichte cultuur.

Eigenaarschap van je (professionele) ontwikkeling mag je verwachten op alle niveaus van de organisatie.

Voorbeeldgedrag

Om kwalitatief goed onderwijs te bieden, heeft iedere medewerker, vanuit zijn eigen rol een voorbeeldfunctie. Leidinggevend en als werkgever en onderwijsexpert een sleutelrol in het borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit. Alle medewerkers werken aan een veilig pedagogisch en didactisch klimaat en zijn eigenaar van hun eigen leerproces.

Van medewerkers vragen we een professionele houding die bijdraagt aan dat ontwikkelgerichte leerklimaat. Hierbij hoort ook dat we feedback geven en ontvangen, je bijscholing volgt, coaching of training krijgt. In ons werk verwachten we dat je je altijd kan verantwoorden. We mogen elkaar bevragen op wat we doen en hoe we werken. Zo leren we van en met elkaar.

Met elkaar ontwikkelen we en geven we uitvoering aan ons meerjarenplan.

Kwaliteitscultuur

We werken planmatig en gestructureerd aan onderwijskwaliteit. In onze plannen staan het continue leren, focus aanbrengen, verantwoordelijkheid nemen, maar ook verantwoording afleggen centraal. Dit kan alleen binnen een veilig teamklimaat.

Kansengelijkheid

Er is een grotere kans op een optimale leerontwikkeling als kinderen in een veilige omgeving opgroeien. Een onstabiele of onveilige thuissituatie beïnvloedt de ontwikkeling van een kind. Een combinatie van een onveilige thuissituatie en een extra zorgbehoefte komt geregeld voor. Hiermee nemen de maatschappelijke kansen van kinderen af, nog voor ze het primair onderwijs uitstromen. Een positief schoolklimaat kan dan een veilige haven zijn in het leven en leren van een kind.

In dit plan schenken we aandacht aan onze rol als school in het creëren van kansengelijkheid. Daarnaast versterken we onze samenwerking met relevante ketenpartners (zie passend persoonlijk onderwijs).

We kennen onze populatie en passen ons onderwijsaanbod hier op aan.

Innovatie

Strategie: van veel mooie initiatieven naar een brede innovatie

Trots op vandaag, op weg naar morgen

Onderwijsinnovatie is een cruciale maatschappelijke opgave voor de 21e eeuw. Om kinderen voor te bereiden op de maatschappij van de toekomst, maken we onderwijs persoonlijk en passend voor ieder kind. In de toekomst leidt dit tot dialoog over de inhoud van verschillende onderwijsvormen.

Het aangaan van deze dialoog en het bouwen aan innovatief onderwijs vraagt lef van alle betrokkenen. Het vraagt betrokkenheid, een houding van nieuwsgierigheid en leerling gerichtheid. Dit vraagt de juiste randvoorwaarden, zoals tijd, middelen, adequate eigentijdse ICT-voorzieningen.

Voor de Ontdekking is er in schooljaar 2018-2019 een onderwijs en ICT plan ongesteld met samenwerking met het bureau IT works. In dit plan zijn alle toekomst ontwikkelingen aansluitend op onze jenaplanvisie opgenomen.

Kwaliteitsindicatoren	
1.	Onze school werken we vanuit de Jenaplanvisie

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Zelfevaluatie - Aanbod (OP1)	3,71
Zelfevaluatie - Zicht op ontwikkeling (OP2)	3,4
Zelfevaluatie - Didactisch handelen (OP3)	3,46
Zelfevaluatie - (Extra) ondersteuning (OP4)	3,56
Zelfevaluatie - Toetsing en afsluiting (OP8)	3,88
Zelfevaluatie - Pedagogisch klimaat [geen wettelijke eisen] (SK2)	4
Zelfevaluatie - Resultaten (OR1)	3
Zelfevaluatie - Sociale en maatschappelijke competenties [geen wettelijke eisen] (OR2)	4

Aandachtspunt	Prioriteit
Het aanbod omvat de referentieniveaus taal en rekenen	laag
De toetsen m.b.t. rekenen en taal geven een indicatie van de bereikte referentieniveaus	laag
De school analyseert waar de ontwikkeling stagneert wanneer de leerlingen onvoldoende profiteren van het onderwijs	laag
De cognitieve eindresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie verwacht mag worden	laag
De eindresultaten m.b.t. Nederlandse taal voldoen aan de gestelde norm (zie regeling leerresultaten PO)	laag
De eindresultaten m.b.t. rekenen en wiskunde voldoen aan de gestelde norm (zie regeling leerresultaten PO)	laag
Het aanbod wordt afgestemd op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingpopulatie	gemiddeld
Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs	gemiddeld
De school verzamelt (vanaf de binnenkomst) systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van de leerlingen met behulp van een leerling- en onderwijsvolgsysteem	laag
De ouders worden geïnformeerd over de vorderingen van de leerlingen	gemiddeld
Spaak: Christelijke identiteit: Het (her)beleven, (her)ontdekken, (her)eieken, (her)overwegen, (her)vormgeven van onze Christelijke identiteit	gemiddeld

Bijlagen

1. Spaak Onderwijskwaliteit

11 Personeelsbeleid

Integraal personeelsbeleid

Binnen PCBO Apeldoorn werken we sinds 2005 met competentie management als integraal onderdeel van het kwaliteitsbeleid. In de huidige visie op competentie management binnen PCBO is het de bedoeling dat de leidinggevende, bij voorkeur in overleg met de medewerker, bepaalt hoe de medewerker de betreffende competenties verder gaat ontwikkelen. Deze benadering maakt meer en meer plaats voor een aanpak gebaseerd op de in 2014 ontwikkelde sturingsfilosofie binnen de organisatie. De kern van deze sturingsfilosofie is dat de nadruk ligt op professionele ruimte en eigenaarschap voor de professional. Professionele ruimte kan gezien worden als, de mate van invloed hebben op het eigen werk en is van belang voor het vergroten van waardering en eigenaarschap (Hupe, 2009). Uit recente gesprekken (2018) met verschillende stakeholders is naar voren gekomen dat de PCBO wil komen tot een nieuwe, meer talentgerichte aanpak. In de komende vier jaar werken we deze werkwijze verder uit.

De school heeft een enthousiast en bevlogen team, bestaande uit een deel jonge mensen en een deel ervaren mensen, die elkaar op een prachtige wijze aanvullen. Het team is gemotiveerd voor het Jenaplanconcept en geeft hier op vernieuwende en moderne wijze vorm aan. Alle leerkrachten hebben de Jenaplanopleiding en de Kanjertraining gevolgd. Dit zorgt voor een gemeenschappelijke basis en een eenduidige aanpak, die voor kinderen en ouders herkenbaar is. Hierdoor ontstaat op school een veilige sfeer, waarin ieder kind zich gekend en erkend voelt.

Ook de scholing van de individuele stamgroepleiders is een herkenbaar onderdeel van de ontwikkelingen. De borging van de bereikte kwaliteit vindt plaats door middel van verschillende documenten. De handleiding die is gemaakt, om het klassenmanagement, de didactiek en de werkwijze binnen de vakgebieden te borgen, is daarvan een voorbeeld. Ze zijn compleet en bevatten duidelijke beschrijvingen om in de groepen inzicht te krijgen in de ontwikkelingen en afspraken op groepsniveau en schoolniveau. Er wordt bovendien systematisch geëvalueerd en nagegaan of eenieder zich nog houdt aan de afspraken. De rapportage aan belanghebbenden vindt op diverse wijzen plaats. Onder andere het schoolplan en de schoolgids bieden inzicht hierin. Ten slotte is de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op de bevordering van actief burgerschap, herkenbaar onderdeel van de kwaliteitszorg in de school.

Talenten van medewerkers (menselijk kapitaal)

Op onze school vinden we het van belang dat mensen worden ingezet op hun kwaliteit en/of expertise. Vandaar dat we de organisatie ook zodanig hebben ingericht, dat ieder individueel teamlid vanuit zijn of haar kwaliteit een bijdrage kan leveren aan het ontwikkelen van het onderwijs en de organisatie. Zo werken we vanuit de volgende expertises. Wanneer je ergens expert in bent noemen we dit een kapitein.

Kapitein begaafdheid

Kapitein JenaZorg

Kapitein JenaTaal

Kapitein Wereldoriëntatie

Kapitein Sport

Kapitein Cultuur

Kapitein Onderbouw / Middenbouw / Bovenbouw

Kapitein Muziek

Kapitein Wetenschap en Techniek

Kapitein ICT

Kapitein Kanjertraining

Elke spaak heeft ook een hoofdkapitein. Zij zijn verantwoordelijk voor ons gezamenlijke beleid.

Daarnaast is het zo dat medewerkers vanuit een bepaalde interesse of talent ruimte krijgen om met nieuwe ideeën te komen, of bestaande ideeën en onderwerpen verder uit te werken. Op deze manier willen we ook de komende vier jaar blijven kijken naar het 'menselijk kapitaal'. Tijdens de LIDO gesprekken leggen we de focus op het ontwikkelen van je talent; excelleren in dat waar je goed in bent. LIDO staat voor Leiderschap Inhoud Didactiek en Organisatie. Dit is een Jenaplan document waarin je kunt meten of je personeel voldoet aan alle eigenschappen/kernkwaliteiten enz. waarover je moet beschikken als Jenaplan stamgroepleider.

Professionele ruimte, eigenaarschap (besluitvormingskapitaal)

We blijven binnen onze school werken met leerteams, kartrekkersbijeenkomsten of beleidsgroepjes. In deze leerteams krijgen teamleden de ruimte om beleid te ontwikkelen en onderwijskundige keuzes te maken, die vervolgens worden voorgelegd aan de rest van het team. Op die manier wordt vorm en inhoud gegeven aan gedeeld leiderschap. Vanuit expertise worden keuzes gemaakt en vanuit de organisatie beleid gevormd.

Samenwerken tussen professionals (sociaal kapitaal)

We werken op De Ontdekking met kernkwaliteit en kartrekkers -vergaderingen. Tijdens de kernkwaliteit vergaderingen zoomen we elke keer in op een stamgroep en vergelijken we deze met de Jenaplan kernkwaliteiten. Wat moet er allemaal staan in je stamgroep om een echte Jenaplan stamgroep te zijn? Samen gaan we in gesprek over elke stamgroep. Hierdoor zorgen we voor een doorgaande Jenaplan lijn in de school.

Daarnaast hebben we kartrekkers vergaderingen. Tijdens deze vergaderingen komen kartrekkers aan het woord. Ze motiveren, inspireren en delen de ontwikkelingen van hun expertise. De kartrekker (hoog)begaafdheid heeft bijv. afgelopen kartrekkersvergadering een prachtige presentatie gegeven over hoe om te gaan met (hoog)begaafde leerlingen in de stamgroep (via de Jenaplanvisie). Het hele team was ontzettend enthousiast en ging met enorm veel bagage naar huis! Tevens weten nu alle stamgroepleiders wat ze kunnen halen bij deze kartrekker en regelmatig weten ze haar nu te vinden met puzzels en vragen. Je gunt iemand het spotlight en deze persoon mag/kan op deze manier ook groeien. Er staan professionals op, talenten ontwikkelen zich en dit maakt het sociaal kapitaal sterker. Samen maken we beleid.

De kartrekker hoogbegaafdheid heeft bijv. een protocol geschreven: "hoe om te gaan met (hoog)behaafdheid op De Ontdekking".

Samen zijn we verantwoordelijk voor het geven van goed/vernieuwend Jenaplanonderwijs aan onze kinderen. Dit maakt het teamleren compleet. Daarnaast werken alle bouwen nauw met elkaar samen. Middels het werken in bouwen (onderbouw, middenbouw en bovenbouw) wordt samenwerken op een heel natuurlijke wijze gestimuleerd. In de toekomst wordt dit nog meer wanneer we vanwege onze groei parallelgroepen gaan starten.

Bevlogenheid van medewerkers; samen het verschil willen maken (professioneel kapitaal)

Op De Ontdekking werkt een bevlogen en betrokken team dat allemaal volmondig JA heeft gezegd tegen Jenaplan. Alle medewerkers hebben de Jenaplanopleiding gevolgd en daarnaast vaak nog aanvullende opleidingen, masterclasses of cursussen gedaan. Elk teamlid is bereid om vanuit de eigen kwaliteit te inspireren en bij te dragen aan de ontwikkeling van elkaar en van de organisatie als geheel. We gaan de komende vier jaar hier verder op

voortborduren. De visie nog sterker neerzetten, de doorgaande lijn verankeren, terug naar 100% vernieuwend Jenaplan. We staan open voor collegiaal bezoek om anderen te laten delen in het succes van onze school, of om feedback te ontvangen. Daarnaast investeren we in ons team. We gaan samen jaarlijks naar de Jenaplanconferentie, om te netwerken, geïnspireerd te raken en op de hoogte te blijven van de Jenaplanontwikkeling. Tevens zijn we een samenwerking aangegaan met de HAN PABO, om jong talent te enthousiasmeren voor Jenaplan.

Topwerkgeverschap

Strategie; van werkgever naar topwerkgever zijn!

Toelichting: Topwerkgeverschap Het ons hart gaat harder kloppen van persoonlijk passend, innovatief en kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Onze medewerkers maken elke dag het verschil voor de kinderen. Vanuit passie, betrokkenheid en professionaliteit werken we daar hard. Om de betrokkenheid met het vak en ons werk, te behouden en waar nodig nog te verbeteren, wil PCBO de komende jaren zich verder ontwikkelen als topwerkgever. Want mensen maken het vak. Wij, jij en ik, we doen ertoe en samen we het onderwijs sterk en betekenisvol. Het vijfde speerpunt van ons meerjarenbeleid is dan ook topwerkgeverschap. Dit speerpunt heeft een duurzame inbedding door de goede faciliteiten die we al aan medewerkers bieden. Een uitstekende basis om op verder te bouwen. Daarbij is het eerst belangrijk te benoemen wie wij als topwerkgever willen zijn. Wij willen een topwerkgever zijn die de medewerker kent en ziet. Wij hebben oog voor de ontwikkeling die hij of zij doorloopt. Onze medewerkers doen er toe. Wij geven de ruimte en het vertrouwen en we dagen iedereen uit om vanuit je kracht te werken. Onze kernwoorden verbinding, kracht van iedereen benutten en ruimte om te groeien en te stralen zijn daarbij van toepassing. Voor zowel de nieuwe als de huidige medewerker weten we waar we goed in zijn. Voor nieuwe medewerkers zijn we boeiend genoeg, omdat we keuzevrijheid geven, ontwikkelmogelijkheden bieden en continu werken aan waardering en werkplezier. Voor onze huidige medewerkers ontwikkelen we beleid gericht op duurzame verbinding en inzetbaarheid. Ook zetten we voor medewerkers veel middelen in om te scholen en te ontwikkelen. Voorwaarde voor dit alles is een professionele cultuur die open is en gericht is op PCBO als één organisatie.

Hierbij kan ik verwijzen naar het SBP PCBO. Het schoolplan sluit hier bij aan.

12 Organisatiebeleid

13 Kwaliteitszorg

Onze school beschikt over een systeem voor kwaliteitszorg: vanuit een meerjarenplanning (zie bijlage) beoordelen en verbeteren we de kwaliteit van ons onderwijs op een systematische en effectieve wijze. Daarnaast hebben we onze kwaliteitszorg gekoppeld aan ons integraal personeelsbeleid. Daardoor borgen we dat de schoolontwikkeling en de ontwikkeling van onze medewerkers parallel verloopt. Op onze school betrekken we ook externen bij de bepaling en beoordeling van onze kwaliteit. Planmatig wordt onze school geauditeerd, we organiseren een ouderpanel, en beschikken over een leerlingenraad. Ieder jaar stellen we een jaarplan op (o.b.v. ons schoolplan) met onze verbeterdoelen. Het jaar sluiten we af met een jaarverslag waarin we verantwoording afleggen aan onze stakeholders voor wat betreft de realisatie van onze verbeterdoelen en de behaalde resultaten.

Op onze school geven we gestalte aan onderwijskundig leiderschap. We zijn sterk gericht op het steeds verbeteren van onze persoonlijke kwaliteit (zowel directie als team). Het uitgangspunt voor onze professionalisering is onze visie die vertaald is in ambities, in indicatoren voor ons (onderwijskundig) handelen.

Onze school heeft in januari 2019 een schoolbezoek gehad van de inspectie. We beschikken over een rapport met de bevindingen (zie bijlage). De inspectie heeft geconcludeerd dat de kwaliteit van het onderwijs op onze school op orde is: onze school heeft een basisarrangement (voldoende). Op verschillende onderdelen scoren we goed.

De Quick Scan (WMK-PO) is conform onze meerjarenplanning (zie schoolplan 2015-2019) afgenomen in april 2018.

De kindertevredenheid scoort gemiddeld een 8,8.

De oudertevredenheid een 7,5.

De leerkrachtttevredenheid een 8,3.

Mooie cijfers om erg tevreden over te zijn.

De oudertevredenheid ka

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Kwaliteit	3,7
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Schoolklimaat	3,47
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Veiligheid	3,76
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Welbevinden	3,56
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Pedagogisch handelen	3,73
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Lesgeven	3,72
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Ondersteuning leerlingen	3,64
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Informatie	3,48
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Kwaliteit	3,83
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Schoolklimaat	3,56
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Veiligheid	3,71
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Welbevinden	3,78
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Pedagogisch handelen	3,78
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Lesgeven	3,8
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Ondersteuning leerlingen	3,88
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Informatie	3,83
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Kwaliteit	3,31
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Schoolklimaat	3,3
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Veiligheid	3,21
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Welbevinden	3,46
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Pedagogisch handelen	3,42
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Lesgeven	3,24
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Ondersteuning leerlingen	3,04
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Informatie	2,85

Bijlagen

1. Oudertevredenheid
2. Leerkrachtttevredenheid
3. Leerlingtevredenheid

De vragenlijst voor Leraren (WMK) is afgenomen in april 2017. De vragenlijst is gescoord door alle leraren (n=20). Het responspercentage was 100%. De leraren zijn gemiddeld genomen tevreden over de school. Gemiddelde score: 3,41. Alles wordt door de leerkrachten op uitstekend of goed beoordeeld.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Kwaliteit	3,7
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Schoolklimaat	3,47
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Veiligheid	3,76
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Welbevinden	3,56
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Pedagogisch handelen	3,73
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Lesgeven	3,72
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Ondersteuning leerlingen	3,64
Vragenlijst leerlingen 2018-2019 - Informatie	3,48
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Kwaliteit	3,83
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Schoolklimaat	3,56
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Veiligheid	3,71
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Welbevinden	3,78
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Pedagogisch handelen	3,78
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Lesgeven	3,8
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Ondersteuning leerlingen	3,88
Vragenlijst leraren 2018-2019 - Informatie	3,83
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Kwaliteit	3,31
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Schoolklimaat	3,3
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Veiligheid	3,21
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Welbevinden	3,46
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Pedagogisch handelen	3,42
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Lesgeven	3,24
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Ondersteuning leerlingen	3,04
Vragenlijst ouders 2018-2019 - Informatie	2,85

14 Basiskwaliteit

Aandachtspunt	Prioriteit
Spaak Wereldoriëntatie	laag

15 Onze eigen kwaliteitsaspecten

16 Strategisch beleid

17 Aandachtspunten 2019-2023

Thema	Mogelijk aandachtspunt	Prioriteit
Streefbeeld	Spaak: Onderwijskwaliteit - doorgaande lijn verbeteren • Het aanbod omvat de referentieniveaus taal en rekenen • De toetsen m.b.t. rekenen en taal geven een indicatie van de bereikte referentieniveaus • De school analyseert waar de ontwikkeling stagneert wanneer de leerlingen onvoldoende profiteren van het onderwijs • De cognitieve eindresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden • De eindresultaten m.b.t. Nederlandse taal voldoen aan de gestelde norm (zie regeling leerresultaten PO) • De eindresultaten m.b.t. rekenen en wiskunde voldoen aan de gestelde norm (zie regeling leerresultaten PO) • De school beschikt over toereikende gegevens over het vervolg van de loopbaan van leerlingen die de school verlaten hebben • De school analyseert of de eindresultaten en de eerder gegeven schooladviezen in overeenstemming zijn met de loopbaan van de leerlingen • De eerder afgegeven schooladviezen passen bij het vervolgsucces van de leerlingen • De oorzaken van tekortschietende onderwijskwaliteit worden geanalyseerd • Het aanbod wordt afgestemd op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie • Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs • De school verzamelt (vanaf de binnenkomst) systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van de leerlingen met behulp van een leerling- en onderwijsvolgsysteem • Op basis van analyses worden waar nodig verbeteringen doelgericht doorgevoerd	gemiddeld
	Spaak: Jenaplan - in alle lagen van de organisatie	hoog
	Spaak: Ouders - Ouderparticipatie, samenwerking en communicatie bevorderen • De ouders worden geïnformeerd over de vorderingen van de leerlingen	hoog
	Spaak: Christelijke identiteit - het (her)beleven, (her)ontdekken, (her)eiken, (her)overwegen en (her)vormgeven van onze Christelijke identiteit. • Spaak: Christelijke identiteit: Het (her)beleven, (her)ontdekken, (her)eiken, (her)overwegen, (her)vormgeven van onze Christelijke identiteit	gemiddeld
	Spaak: Kapiteins - het inzetten van de talenten van de medewerkers om samen nog verder te groeien tot een professionele leergemeenschap (PLG)	hoog
PCA Kwaliteitszorg	In de schoolgids staan de uitslagen van de metingen van de kwaliteit van de school (en een korte reflectie op de uitslagen)	laag
	In de schoolgids staan de maatregelen die getroffen zijn naar aanleiding van de metingen van de kwaliteit van de school	laag

18 Meerjarenplanning 2019-2020

Thema	Verbeterdoel
Streefbeeld	Spaak: Jenaplan - in alle lagen van de organisatie
	Spaak: Ouders - Ouderparticipatie, samenwerking en communicatie bevorderen
	Spaak: Kapiteins - het inzetten van de talenten van de medewerkers om samen nog verder te groeien tot een professionele leergemeenschap (PLG)
PCA Kwaliteitszorg	In de schoolgids staan de uitslagen van de metingen van de kwaliteit van de school (en een korte reflectie op de uitslagen)
	In de schoolgids staan de maatregelen die getroffen zijn naar aanleiding van de metingen van de kwaliteit van de school

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

19 Meerjarenplanning 2020-2021

Thema	Verbeterdoel
Streefbeeld	Spaak: Onderwijskwaliteit - doorgaande lijn verbeteren
	Spaak: Jenaplan - in alle lagen van de organisatie
	Spaak: Ouders - Ouderparticipatie, samenwerking en communicatie bevorderen

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

20 Meerjarenplanning 2021-2022

Thema	Verbeterdoel
Streefbeeld	Spaak: Onderwijskwaliteit - doorgaande lijn verbeteren
	Spaak: Jenaplan - in alle lagen van de organisatie

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

21 Meerjarenplanning 2022-2023

Thema	Verbeterdoel
Streefbeeld	Spaak: Jenaplan - in alle lagen van de organisatie
	Spaak: Kapiteins - het inzetten van de talenten van de medewerkers om samen nog verder te groeien tot een professionele leergemeenschap (PLG)

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

22 Formulier "Instemming met schoolplan"

Brin: 17CJ
Naam: De Ontdekking PC Jenaplanschool
Adres: Schopenhauerstraat 277
Postcode: 7323 MB
Plaats: APELDOORN

VERKLARING

Hierbij verklaart de medezeggenschapsraad van bovengenoemde school in te stemmen met het **van 2019 tot 2023** geldende schoolplan van deze school.

Namens de MR,

naam

functie

plaats

datum

handtekening

naam

functie

plaats

datum

handtekening

23 Formulier "Vaststelling van schoolplan"

Brin: 17CJ
Naam: De Ontdekking PC Jenaplanschool
Adres: Schopenhauerstraat 277
Postcode: 7323 MB
Plaats: APELDOORN

VERKLARING

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het **van 2019 tot 2023** geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

naam

functie

plaats

datum

handtekening

naam

functie

plaats

datum

handtekening
